

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 2
Sausis-January 14, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Kinijoj rusenantis nepasitenkinimas dėl keturių klikos narių arešto keliose provincijose priveržė neramumais — grobiami ginklų sandėliai, sprogdinami fabrikai, plėšiamos krautuvės, trukdomas geležinkelių susisiekimas ir žudomi žmonės. Į neramumų vietas buvo pasiųsti kariuomenės daliniai.

Būsiamasis prez. Carter sutiko su Prancijijos prez. Valery Giscard d'Estaing siūlymu sušaukti vakarų valstybių galvų konferenciją ekonominiam klausimam svarstyti, bet nei konferencijos vieta nei laikas dar nėra sutartas.

R. Berlynas nuo š.m. pradžios pradėjo imti iš besilankančių vakarų valstybių piliečių vizos mokesčius. Nors vakarų didieji tvirtina, kad tai yra neteisėta, bet jokių žygių dėl to dar nepadarė.

Per paskutinį dešimtmetį JAV karo reikalams kasmet skirdavo tik apie 5.4 visos krašto gamybos proc., o Sov. S-ga — nuo 12 iki 14.5 proc., todėl nenuostabu, kad JAV karo laivų skaičius sumažėjo 50 proc., karo lėktuvų — 31 proc. ir karių — 22 proc.

Tautinės Kinijos šaltiniai paskelbė, kad per pr. vasarą Kinijoj įvykusį žemės drebėjimą žuvo per 655,000 ir buvo sužeista per 700,000 žmonių.

Izraelio parlamentas sutiko vykdyti naujo parlamento rinkimus gegužės m. Iki to meto liks dabartinė min. pirm. Yitzak Rabin vadovaujama vyriausybė.

Pasitraukias į atsargą JAV karo aviacijos žvalgybos viršininkas gen. George J. Keegan tvirtina, kad Sov. S-gos karinė galybė jau dabar yra pralenkusi JAV, nes JAV strategija visą laiką siekė išvengti karo, o Sov. S-gos — karą laimėti.

Prez. Fordas pasiūlė kongresui imtis žygių priimti Puerto Rico į JAV valstijų šeimą, bet nei kongrese nei Puerto Rico valdžios sluoksniuose pritarimo nesusilaukė.

Pagal Kinijos laikraščių pasisakymus Kinijoj būsimi sukurti tokia aplinkuma, kurioj galėtų reikštis daug laisvesnis politinis ir ūkinis gyvenimas, šimtai skirtingų nuomonių galėtų sugyventi ir šimtai gėlių galėtų sužydėti moksle ir kulturoj.

Indijos komunistų partija, iki šiol rėmusi vyriausybės darbus, pradėjo organizuoti masines demonstracijas dėl pragyvenimo pabrangimo.

Sovietų Pravda naujų metų proga smarkiai puolė nepalankiai apie Sov. S-gą rašančius Vakarų žurnalistus, o jų straipsnius prilygino nuodingai buržuazinei propagandai, siekiančiai apjuodinti socialistinę visuomenę.

Ispanijos vyriausybė paleido už užstatą slaptos komunistų partijos gen. sekr. Santiago Carrillo, panaikino politines bylas sprendusį viešosios tvarkos teisumą ir patvarke, kad ateity bylas dėl terorizmo spręstų civilinis, o ne karinis teismas.

Libijos diktatorius plk. Muammar el-Quaddafi pareiškė, kad krašte būsia sušaukti rajoniniai liaudies kongresai krašto politinės sąrangos sistemai apsvastyti, o kovo m. būsia sušaukta liaudies generalinė konferencija.

Maskvoj stačiatikių kun. Gleb Jakunin, diakonas Varsonofy Khaibulin ir pasaulietis Viktor Kapitančuk sudarė krikščionių komitetą tikinčiųjų teisėm Sov. S-goj ginti.

JAV DIPLOMATO DRĄSUS PASISAKYMAS

The Washington Post dienraštis gruodžio 19 laidoj, For the Record skilty rašo apie JAV diplomato Sidney Sober pareiškimą Jungtinių Tautų svarstyboje gruodžio 2. Sober paminėjo, jog visiem yra žinoma JAV apsisprendimo politika. Iš teritorijų, kurias JAV yra turėjusios savo žinioj, vienos yra gavusios nepriklausomybę, o kitos įsijungę į JAV šeimą. Pačios JAV, kilusios iš kolonijų, nėra kolonijinė valstybė ir nenumato tokia būti. Tuo tarpu jokia galybė istorijoj nėra buvusi tokia godi svetimų žemių, kaip Sovietų Sąjunga. Užtenka pažvelgti bent į vieną iš gausių kraštų nuo Šiaurės Europos iki Rytų Azijos. JAV pasitraukė iš įvairių Ramiojo vandenyno salų, kurias buvo užėmusios per antrąjį pasaulinį karą. Ar Sovietų Sąjunga gali tą patį pasakyti? Ne, reikia paminėti, jog, pavyzdžiui, 1940 Sovietų Sąjunga karine jėga užgrobė kaimynines laisvas valstybes — Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tas anksčiau laisvas Baltijos valstybes SS tebelaiiko savo replėse ir jom neigia pa-

grindines žmonių teises, kurių viena yra religinė laisvė. Paprastas JAV delegacijos klausimas: Ar tas anksčiau nepriklausomas valstybes SS ir toliau turi intenciją laikyti savo žinioj? Ar objektyvi istorija pašauks Sovietų Sąjungą atsiskaitymui?

Gruodžio '28 Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas diplomatu S. Sober pasiuntė padėkos laiška:

“Prašu priimti mūsų tikrai nuoširdžią padėką už Jūsų pareiškimą Jungtinių Tautų svarstybose gruodžio 2 apie Sovietų imperializmą ir svetimų teritorijų okupaciją Rytų Europoj ir Azijoj.

Jūs paminėjot Baltijos kraštus — Lietuvą, Latviją ir Estiją, savo laiku laisvus ir nepriklausomus, kuriuos užėmė Sovietų karinės pajėgos, slapta susitarusios su nacių Vokietija. Nuo to laiko tie kraštai laikomi kolonijinėj priespaudoj, ir jiems paneigtos pagrindinės žmonių teisės.

Šiuo metu, kai kolonizacija visur kitur praktiškai panaikinta, pats laikas, kad Jungtinės Tautos imtųsi svarstyti Sovietų im-

perializmo klausimą apskritai ir Pabaltijo klausimą ypatingai.

Dar kartą dėkojam už Jūsų drąsų pasisakymą pavergtųjų tautų naudai ir linkim geriausios sėkmės naujuosiuose metuose.” (Elta)

Kinijos kom. partijos pirmas Hua Kuo-feng pareiškė, kad š.m. bus valoma partija į nemalonę patekusios Chiang Ching šalininkams pašalinti, ir pripažino, kad dėl krašte vykusių politinių nesutarimų krašto ūkis negalėjęs pasiekti normalaus lygio.

Pabėgęs iš Sov. S-gos saugumo kapitonas Aleksej Myagkov tvirtina, kad vienas sovietų kariuomenės pulkas buvęs pasiųstas į išsprogdintos vandenilio bombos sukeltą radioaktyvinę zoną ir kad 70 proc. to pulko karių buvę paveikti radioaktyvinių spindulių.

Peru prez. Francisco Morales Bermudez pranešė, kad Peru labai patogioms sąlygom iš Sov. S-gos perka 36 bombonešius už 250 mil. dol.

Maironio lituanistinės mokyklos mokinių choras gieda kalėdines giesmes savo eglutėje sausio 9 Kultūros Židiny. Nuotr. L. Tamošaičio

DEMONSTRACIJOS VILNIAUS STADIJONE

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 23

Vilnius. 1975 lapkričio 28 Vilniaus “Žalgirio” futbolo komanda namuose žaidė paskutines sezono rungtynes. Po sėkmingų rungtynių (3:0 “Žalgirio” naudai) tūkstantinė minia dainavo “Ant kalno mūrai”, “Augo girioj ažuolėlis” ir kitas lietuviškas dainas bei kitokiais būdais reiškė savo entuziazmą, kuriam sutrukdė milicija ir civiliai apsirėnę saugumiečiai panaudojo jėgą. Tačiau tai tik suauzdino minią, kuri stichiškai susiorganizavo ir apie 2,000 žmonių eiseina, beveik išimtinai jaunimas, apšukusi du ratus stadijone, patraukė į miesto centrą, skanduo-dama “Žal-gi-ris!” ir dainuodama lietuviškas dainas. Ši eiseina, nors pretekstas jai atsirasti buvo puiki “Žalgirio” pergalė, vėliau virto tam tikra protesto ir Vilniaus lietuviškojo jaunimo nuotaukų demonstracija.

Eiseina, perėjusi centrine gatve (buvo bandyta ją išskirstyti ties Dzeržinskio tiltu, bet nepavyko), apšukusi kvartalą aplink Saugumo komiteto pastatą ir švilpimu bei šūksniais “pagerbusi” už užuolaidų pasislėpu-

Priekaištai už lankymąsi teisme

Vilnius. 1976 gegužės 5 Vilniaus geležinkelio stotyje, traukinyje Kaliningradas-Maskva, apie 22,30 val. buvo sulaikyta Jadvyga Petkevičienė (gvy. Šiaulių m., Lenino 42-1), Šiaulių gimdymo namų med. sesuo. Suėmimo operacijai vadovavo saugumo majoras J. Markevičius. Iš vagono J. Petkevičienė buvo nuvesta į Vilniaus transporto milicijos skyrių. Dalyvaujant dviem saugumiečiams ir milicijos vaikų kambario inspektorai Angelei Purickienei, padaryta smulki asmeninė krata. Kaip pareiškė majoras Markevičius, kratos tikslas — surasti antitarybinio turinio literatūrą, daiktus ir dokumentus reikalingus bylai. Inspektorė Purickienė dviejų kviestinių (liudininkų) G. Sklerovos ir A. Lozenko akivaiz-

doje išrėngė sulaikytąją ir kruopščiai patikrino rūbus, avalynę, apžiūrėjo net kojų padus, bet nieko “antisovietiško” nerado. Maj. Markevičius tardė J. Petkevičienę, ko ji važiuojanti į Maskvą, priekaištavo už lankymąsi Vilniaus Aukšč. teisme S. Kovaliovo teismo dienomis, už susitikimus su maskviečiais ir pan. Taip pat išreiškė nepasitenkinimą sulaikytosios vyru Jonu Petkevičiumi, buvusiu politiniu kaliniu, dėl jo praeities ir dabarties.

Po kratos J. Petkevičienė sekančiu traukiniu išvyko į Maskvą, kur ją kelyje visą laiką lydėjo “angelai sargai”. Maskvoje prie buto, kur ji buvo apsinakvojusi, taip pat sukinėjosi sekliai. Kitą dieną, grįžtant į namus, vėl visu keliu vilkosi “uodėga”.

Petkevičių butas Šiauliuose, jų darbovietės yra nuolatiniai saugumiečių “rūpesčių” objektai.

Britanija numato Šiaurės jūroj esantiem apbiejaus šaltiniam apsaugoti paskirti 5 lengvai ginkluotus greitlaidius.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— 1976 gruodžio 14 mirė dailininkas Jonas Švažas. Buvo gimęs 1925 Mažeikių apskrity. 1953 baigė Lietuvos dailės instituto tapybos fakultetą. Yra vienas ryškesniųjų okupuotos Lietuvos dailininkų, gausiai dalyvavęs vietinėse ir užsienio parodose, iliustravęs knygas, sukūręs teminių paveikslų kelias serijas, atidavęs duoklę socialistiniam realizmui. Tapybos dalykus dėstė Lietuvos dailės institute (nuo 1965 docento titulu). Tenyktėj spaudoj vadinamas meno novatorium. Be mirusiojo Jono Švažo, pavergtoj Lietuvoj yra dar du dailininkai Švažai — Jono brolis skulptorius Kazys Švažas ir grafikas Algimantas Švažas.

— Veikli lietuvių literatūros vertėja į estų kalbą yra už lietuvių išteikėjusi estė Valvi Strikaitienė. Nuo 1962 ji gyvena Vilniuj, yra gerai išmokusi lietuvių kalbą. Jau yra išvertusi į estų kalbą J. Apyžiaus, V. Bubnio, K. Sajos, J. Mačiukevičiaus, J. Marcinkevičiaus, V. Petkevičiaus ir kitų rašytojų kūrinių. Svarbiausiu jos vertimu tenyktė kritika laiko B. Sruogos kacetinių atsiminimų knygą “Dievų miškas”.

— Iš “Vagos” išleisti naujų knygų minėtinos: Aleksio Churgino lyrikos rinkinys *Blyksniai*, Prano Treinio humoristinis romanas *Laumės juosta*, Vacio Reimerio eilėraščių rinkinys *Vėjos vynos* ir Eduardo Mieželaičio seniau parašytų veikalų serijinio leidinio V tomas *Monodrama*.

Išleistas ir politinės-propagandinės poezijos rinkinys *Tėvynė mana* (10,000 egz., suprantama,

kad čia tėvynė yra plačioji sovietinė imperija). “Pergalė” spausdinamas Alf. Bieliausko romanas *Tada, kai lijo*.

— 1976 gruodžio 12 iškilmingai paminėta Klaipėdos dramos teatro 30-ties metų sukaktis. Pasakyta daug oficialių propagandinių kalbų, surengta to teatro aktorių portretų paroda, pastatyta premjera — Just. Marcinkevičiaus “Mažvydas”.

— Brežnevo kultas jau įsigalėjo ir okupuotoj Lietuvoj. Visose viešose prkalbose, net kultūrininkų posėdžiuose, nuolat cituojamas “draugas” Brežnevas. O į meškiną panaši Brežnevo galva nuolat “puošia” spaudos puslapius. Atrodo, kad net “dievaitis” Leninas atsidūrė Brežnevo šešėly: kalbėtojai nejučia pareigos cituoti, kaip seniau, Leniną, kai tiek daug “išminties” yra pasakęs dar gyvas stabas Brežnevas.

— 1976 vasarą Vilniuj “Vaga” išleido gerai paruoštą kalbos mokslo knygą “Lietuvių kalbos rašyba ir skyrība”. Ją parengė Lietuvos mokslo akademijos bendradarbiai — V. Ambrazas, P. Kniūkšta, A. Ružė, N. Sližienė, A. Valeckienė (redaktorė) ir E. Valiulytė. Visam darbiui vadovavo kalbininkas K. Ulydas. Knygoj sutelkta daugybė rašybos ir skyrybos pavyzdžių, parinktų iš daugelio knygų. Siūloma vartoseną yra pagrįsta lietuvių literatūrinės kalbos praktika ir loginio nuoseklumo dėsniais. Veikalas dar nėra skirtas praktiniam vartojimui. Būsianti parengta pagal tuos pačius principus parankinė rašybos ir skyrybos knyga. Tada ir rašybos bei skyrybos reforma būsianti paskelbta privaloma.

Didelių naujovių veikalas nesitūlo, pasitenkina, tik rašybos suvienodinimu ir leidžia daugiau laisvės skyryboj. Svarbiausia naujovė yra siūlymas *po priebalsių p, b rašyti j*, kur dabar rašoma i: *bjaurus, pjauti, spjauti* (ir visuose tos grupės žodžiuose: pjovėjas, bjaurinti, spjūvis). Bet pradžioj žodžio paliekama senoji rašyba: iešmas, ieva, ieškoti. Duodama laisvės ir žodžių perkėlimui. Senoji rašyba reikalau kelti pilnais skiemenimis (gat-vė, leng-vas, dug-nas), dabar leidžiama kelti ir kiek kitaip (ga-tvė, len-gvas, du-gnas). Šiek tiek išlygintas ir vienu ar dviem žodžiais rašymas: *per daug su būdvardžiais buvo rašoma kartu* (perdaug geras), o su daiktavardžiais atskirai (per daug skausmo). Siūloma visada *rašyti atskirai* (per daug išvargęs, per daug skausmo). Taip pat rašyti atskirai: ne per didelis. Žodelius *nebe, tebe* siūloma rašyti kartu ir su veiksmažodžiais ir su būdvardžiais (tebegyvena, nebegyvena, tebegyvas, nebegyvas). Taip pat siūloma rašyti vienu žodžiu sutrumpėję junginiai: *turbūt, galbūt*. Dalelytė *je* rašyti kartu su ja valdančiu žodžiu: *betgi, kaipgi, kurgi, čiagi, kasgi*. Įterptinė dalelytė ne siūloma rašyti be brūkšnelių (*kas ne kas, kuris ne kuris, kada ne kada*).

Daugelio žodžių pavadinimuose *didžiųjų raide* rašoma tik pirmasis žodis (Kultūros barai, Švietimo ministerija). Tik jei pavadinimas prasideda *tikrintu eardu*, tai ir po jo einas žodis rašomas didžiąja raide (Lietuvos Mokslo akademija, Klaipėdos Dramos teatras).

Skyryboj paliekama daug individualinės laisvės išskirtinių sakinių dalių atžvilgiu. Rašančiojo logikai paliekama spręsti, ar greta einančios aplinkybės viena kitą paaiškina, ar viena kitai priklauso (aiškina-moji aplinkybė išskiriama, priklausomoji neskiriama: mes šiemet dviese, su sūnumi, dirbome, ir mes šiemet dviese su sūnumi dirbome).

Atrodo, kad, kai okupuotoj Lietuvoj įsigalės naujos rašybos ir skyrybos taisyklės, tai prie jų teks derintis ir išeivijos rašto žmonėms.

Pr.N.

Globoja LŠST Naujosios Anglijos Rinktinė
55 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124

LIETUVOS ŠAULIŲ GRETOSE

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA TREMTYJE AR IŠEIVIJOJE?

(tęsa iš praeito nr.)

Mum tuo tarpu padarė naują žodį, pravedė per kongresą net įstatymą ir mus priėmė kaip "displaced persons", ir trumpai dažnai mes girdim mus vadinant "egzilais".

Darau išvadą: JAV mus priėmė kaip tremtinius, ir yra duomenų, kad JAV nori, jog mes ir būtume tremtiniais, jog savo misiją atlikume, ir tik dėl to JAV mus priėmė ir suteikia laisvę ir globą.

Atrodo, kad visi aiškinimai ir veda prie to, kad mes esam ir privalom būti tremtiniais. Tačiau, ar mes esam tremtiniai, ar išeiviai, niekas mum nei vieno, nei kito vardo primesti negali. Pasirinkimas, kuo mes esam, priklauso nuo mūsų pačių apsisprendimo.

Štai du broliai, kurie gimė ir augo tame pačiame sodžiu. Tuo pačiu laiku, tais pačiais likimo keliais ir net tuo pačiu laivu atvykę į JAV vienas save gali laikyti išeiviu, gi kitas tremtiniu. Skirtumas tarp jų būtų šis: pirmasis jaučiasi radęs naują savo tėvynę, jis laiko save piligrimu, pradedančiu naują amerikiečių generaciją.

Tiesia, jam niekas nedraudžia kartkartėmis prisiminti ir savo tautiečius: kad jie ten vargsta, turi blogą valdžią... Jam tik "too bad", kad ten taip yra, ir dėl to jam perdaug nei šilta, nei šalta. Jo negalim kaltinti, kad jis, grįžęs iš darbo, patogia išsitiesia poilsui, o savo laisvalaikio tik "good time" teieško. Jis tik tam ir gyvena — yra pilna to žodžio prasme išeivis.

Tačiau jo brolis jaučia sąžinės balsą, kviečiantį gyventi likusių savo kovojančių brolių Lietuvoj likimu, nes jis jaučia visa širdim, kad jo tėvynė yra Lietuva, kurią šimtmečiais jo protėviai gynė, ir jaučia pareigą tą kovą tęsti. Jis atvyko į JAV ne naujos tėvynės ieškodamas, bet ieškodamas laisvės tęsti kovą už savo teises į gimtąjį kraštą, už to krašto nepriklausomybę. Jis stebi ir gyvena ta kova, kurią Lietuvoj jo broliai ir seserys partizanai, jaunimas taip ryžtingai veda, nepaisydami kalėjimų, trėmimų... Jis yra tremtinys.

Jis aukoja poilsui skirtas valandas lietuviškai veiklai, remia aukomis tą kovą ir tą kovos darbų sukūry randa savo asmeninę laimę. Taip, nors jis kartais ir labai išvargęs, tačiau laimingas, kad iš jo tiek mažai reikalaujama. Jam nereikia su Romu Kalanta mirti ir su Elena Juciūte 10 metų Sibire vergauti. Tas brolis yra tremtinys, egzilas, "displaced person"... Jį išeiviai dažnai vadina "dypuku".

Tačiau taip idealizuotas "dypukas" rytoj gali tapti išeiviu, o šiandieninis išeivis, pažadintas sąžinės balso, gali pabusti iš gerojo gyvenimo svaigulio ir tapti "dypuku".

Išvada aiški: ar mes laikom save išeiviais, ar tremtiniais, priklauso grynai nuo mūsų asmeniško apsisprendimo. Tačiau pabandykim tą taisyklę taikyti Lietuvos Šaulių Sąjungai. Atimkim jai Lietuvą ir jos vieton įstatykim naują tėvynę. Be jokių aiškinimų rasim, kad Lietuvos Šaulių Sąjunga atsidurs absurdiškoj padėty.

Kuo galėsime pakeisti Lietuvos Šaulių Sąjungos šūkį "Nepriklausomai Lietuvai"? Todėl, Lietuvai netekus nepriklausomybės, Lietuvos okupantas tuoj pat ne tik uždarė Šaulių Sąjungą, bet ir jos vadus bei narius žiauriai persekiojo.

Lietuvos Šaulių Sąjunga buvo atkurta tremty su pagrindiniu tikslu kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, išlaikyti užsieniuose lietuvių ir ugdyti kovos dvasią Nepriklausomai Lietuvai. Todėl pagrindu: LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA YRA KOVOS UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ ORGANIZACIJA.

Tremtis yra lyg uola, pagrindas, ant kurio ši organizacija stovi. Atimkim tą pagrindą — ji pasidarys betikslė išeivijos organizacija, kuri greit subyrės.

Kadangi kova už Lietuvos nepriklausomybę yra visuotinė ir vedama visais frontais, Lietuvos Šaulių Sąjunga negali tapti vieno krašto išeivijos organizacija. Ji privalo būti tarptautinė. Dėl tos priežasties, kol nėra Lietuvos nepriklausomybės, ji tegali būti Tremtyje.

O mes visi, ar save laikom išeiviais, ar tremtiniais, ar esame gimę užsieniuose ir net ne lietuviai, jei tik jaučiam pareigą ar turim norą dirbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, jei jaučiam, kad dabartinė kova prieš okupantą, kurią taip ryžtingai veda didžioji tautos dalis, yra taip pat ir mūsų kova, jei jaučiam pareigą aktyviai toj kovoj dalyvauti, tai be jokių rezervų rasim, kad prie Lietuvos Šaulių Sąjungos priklausyti yra net pareiga...

Sios ištraukos yra paimtos iš ilgesnės paskaitos, kurioj buvo nagrinėjamos kitos šaulių problemos, tačiau ši dalis liečia, nors gal kiek paviršutiniškai, Lietuvos Šaulių Statute naudojamą terminą, kad Lietuvos Šaulių Sąjunga yra tremty. Jei atsirastų šaulių, kurie galėtų tinkamai tą opą ir taip dažnai keliamą klausimą papildyti ir pareikšti kitą nuomonę, kiek pus-

Jono Vanagaičio kuopos valdybos narės kuopos susirinkimo metu. Iš k. vicepirm. V. Tumienė, sekretorė E. Juciūtė, izdininkė B. Šakenienė. Nuotr. J. Stašaičio

PADĖKA IR PAGARBA SESĖM ŠAULĖM

Naujosios Anglijos šaulių rinktinėj sesės šaulės sudaro darbingąjį branduolį. Drausmingos nuoširdžiai atliekamais darbais visuose šaulių veiklos baruose jos yra pirmose eilėse. Malonu, kad šaulės Naujojo Anglijoje neužsidarė moterų sekcijose, bet petys į petį dirba su broliais šauliais. Jei pažvelgtume į dešimties metų praeitį, gal rastume vieną kitą šaulę kuopų valdybose, ten turinčią daugiau garbės, ne vadovavimo vietą. Tačiau šiuo metu tiek Naujosios Anglijos rinktinės, tiek kuopų valdybose randam net po kelias seses.

Jono Vanagaičio šaulių kuopoj V. Tumienė yra II-oji vicepirminkė, E. Juciūtė — sekretorė, B. Šakenienė — izdininkė; penkių narių kuopos valdyboj sesės sudaro absoliučią daugumą.

Martyno Jankaus šaulių kuopoj sekretore nuolat renkama St. Gofensienė, kuri visada yra visų kuopos darbų centre.

Dr. Vinco Kudirkos kuopos valdyboj E. Gorodeckienė yra sekretorė, F. Spirauskienė — kuopos izdininkė ir turto globėja.

Net jaunimo Geležinio Vilko šaulių kuopos izdininkei J. Grauslytei tenka dažnai atstovauti kuopai ir pavaduoti kuopos pirm. J. Stundžių ir net rinktinės jaunimo skynaus vedėją G. Karosą.

Taip pat ir Naujosios Anglijos rinktinės valdyboj dirba dvi sesės: E. Gorodeckienė — sekretorė, R. Molienė — moterų skyriaus vedėjos pareigose.

Spauda šaulių veikloj yra nepaprastai svarbi sritis, kurioj šaulės jau toli pralenkusios šaulius. Viena žymiausių spaudos darbuotojų yra J. Miliauskienė, šio puslapio bendradarbė ir dažnai savo korespondencijomis iš Worcesterio lietuvių gyvenimo užpildanti ištisus Draugo, Darbininko puslapius. Taip pat rašanti į Tremties Trimitą, F. Gorodeckienė — rašanti į Tremties Trimitą, Draugą. J. Šaulienė kartkartėmis aprašo Martyno Jankaus kuopos veiklą Keleivy, Darbininke. Jauni-

lapio vieta leis, mielai spausdinsim.

Siųsti medžiagą šio puslapio adresu, ne į Darbininką. Spausdinsim tuos straipsnelius, kurie bus autorių pasirašyti ir bus nurodyti tikslūs adresai.

LŠG puslapio red.

VISIEM LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS TREMTYJE NARIAM

LŠST centro valdyba sveikina seses ir brolius šaulius ir jų šeimas.

Naujieji 1977 metai tesuteikia naujų vilčių bei dvasinės stiprybės ir tepraina šauliškos darnos, Tėvynės meilės bei šauliškų ir asmeniškų laimėjimų ženkli.

Tepriartina jie mūsų brangios Tėvynės laisvės dieną!

K. Milkovaitis
Lietuvos Šaulių Sąjungos
Tremtyje pirmininkas

S. Juozaitis
LŠST centro valdybos
sekretorius

mo Geležinio Vilko kuopoj spaudos darban įsijungia J. Grauslytė.

Ruošiant šaulių pobūvius, minėjimus, kultūrinius savaitgalius, visa vaišių paruošimo našta išimtinai atitenka šaulėm, kurios visada gražiai ir solidariai viską atlieka.

Ligonų, mirusiųjų šaulių kapų lankyme šaulės nepakeičiamos.

1976 Naujosios Anglijos rinktinėj atiteko sunki pareiga — suruošti LŠST jubiliejingą kultūrinę savaitę. Visuose paruošimuose darbuose šaulės aktyviai dirbo. O. Pajėdienė ir E. Gorodeckienė buvo ruošimo komisijoj. Pirmoji organizavo vaišes, kurios buvo suruoštos liepos 4, JAV 200 metų sukakties proga, antroji vedė stovyklautojų registraciją.

A. Maskeliūnienė ir E. Gorodeckienė paruošė laužui programą, kurioj A. Maskeliūnienė skaitė savo kūrinius.

Laužė taip pat pasirodė D. ir J. Grauslytės, E. Juciūtė, Kanopienė (pastaroji iš Kanados).

E. Juciūtė ir B. Šakenienė suorganizavo dvi parodas. E. Gorodeckienė ir E. Juciūtė pravedė pašnekesius. Sporto lengvosios atletikos varžybas pravedė J. Šaulienė; jose šaulės labai aktyviai dalyvavo.

Šaudymo varžybų komisijoj dirbo O. Pajėdienė ir E. Grušienė. Paprastai šaudymo sportu domisi daugiausia tik vyrai šauliai, tačiau kultūrinėj šaulių savaitėj šaulės rimtai varžės su vyrais. Štai pirmoj klasėj J. Grauslytė, vienintelė moteris, varžės prieš 10 vyrų ir laimėjo III vietą. Antroj klasėj D. Grauslytė, J. Šaulienė, P. Pulminkienė ir B. Šakenienė varžės su 9 vyrais; J. Šaulienė laimėjo II vietą, B. Šakenienė — III.

Trečioj klasėj J. Šlušnienė ir A. Šukienė (pastaroji iš Detroito) varžės su 3 vyrais; A. Šukienė laimėjo III vietą.

Uniformų įsigijime šaulės toli pralenkusios šaulius.

Dr. Vinco Kudirkos kuopoj šaulės yra pirmoj vietoj, neatsilieka ir Martyno Jankaus kuopos šaulės, tik Jono Vanagaičio kuopoj jos apgailėtinais atsilikusios.

Kiekvienam šaulių rinktinėj žinoma, kad daug darbų ir daug kitų darbščiųjų sesių vardų čia nesuminėta. Tikim, kad sesės atleis, nes mūsų puslapio turimas plotas teleido atsiminti tik vieną kitą ryškesnį darbėlį, paminėti tik vieną kitą sesę. Visi rinktinėj didžiuojamės, kuopose gėrimės turėdami darbščias, pavyzdingas šaules savo eilėse.

Naujujų Metų proga tegalim palinkėti, kad ir toliau sesės taip nuoširdžiai dirbtų, darbuose nepailstų ir nenuleistų rankų, nes kiekvienai gerai atliktu darbeliu stiprinama Lietuvoj kovojančių viltis, trumpinamos vergijos dienos ir artėjama prie savos asmeninės laimės.

J.S.

VLADO PUTVINSKIO —PŪTVIO POSAKIAI

Nėra tokios jėgos pasauly, kuri galėtų pavergti tautą, tvirtai pasiryžusią ginti savo nepriklausomybę.

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageldaujamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniai prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM

89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountain-side, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIJOS APARATUS spalvotos ir paprastos. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų nepaduoodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blocai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — imputuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įsi' kinsite!

DALĖ POVILAUŠKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvej, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuve ir kviečia visus apylinkės lietuvių į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių puotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Gaszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurioj miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery" egz. už dol. Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Jaunimo Geležinio Vilko kuopos šaulių kuopos narė Marytė Bizinkauskaitė su gėlėmis, kurias įteikė šaulės Ed. Meilus Jr. jos koncerto proga Worcester. Dešinėj Marytės tėvelis, kuris akomponavo koncerto metu. Nuotrauka St. Urbano

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuotaria •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kelbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Šatrijos Ragana

Šiais metais vasario 24 su-
eina 100 metų, kaip gimė lietu-
vių rašytoja Marija Pečkauskaitė-
Šatrijos Ragana, pasireiškusi jau
spaudos draudimo metu, rašiusi
dar ir nepriklausomos Lietuvos
laikais.

Ji priklauso žemaičių moterų
grupei, kurią sudaro: Žemaitė,
Š. Ragana ir Lazdynų Pelėda.
Pirmąsias dvi surado ir į lite-
ratūrą atvedė Povilas Višinskis.
Ir jei ne jis, tai vargu turėtu-
me dabar Žemaitę ir Š. Ragana.
Jis sugebėjo ją įtikinti, kad im-
tųsi lietuviško rašto, literatūri-
nės kūrybos.

Marija Pečkauskaitė atsto-
vauja žemaičių dvaro kultūrai.
Gimusi Žemaitijoje, netoli Šatri-
jos kalno, kur, pasak padavimų,
šv. Jono naktį susirenka raganos.
Ir ji pasirinko tokį slapyvardį —
Šatrijos Ragana. Čia glūdi ir sim-
bolinė prasmė.

Visa jos gyvenamoji aplinka
buvo sulenkėjusi. Visi kalbėjo
lenkiškai, skaitė ir rašė lenkiš-
kai. Marija Pečkauskaitė, palies-
ta tautinio atbudimo, apsispen-
dė eiti su lietuviais, su „litvo-
manais“. Tuo ji net didžiavosi.
Taigi ji buvo ragana visai lenkiš-
kai kultūrai. Ji išdavė ją lietuviš-
kosios kultūros labui. Slapyvar-
dis dar reiškė ir jos kuklumą,
norą susijungti su savo žeme,
su jos praeitimi ir legendom.

Kilus iš dvaro, ji turėjo progos
labiau apsišviesti ir išsilavin-
ti, nei kitos žemaitės moterys
rašytojos. Ji net pedagogiką stu-
dijavo Šveicarijoje pas garsų pro-
fesorį Foersterį. Ji buvo ir mo-
kytoja Marijampolės Žiburio
gimnazijoje, nuostabių švelnumu
auklėjusi jaunąją kartą.

Išaugusi krikščioniškojo dvaro
aplinkoj, ji ir liko gili krikš-
čioniškos kultūros skleidėja bei
puoselėtoja, idealistė ir pedago-
gė. Ji norėjo tautą matyti do-
rą, religingą ir apsišvietusią. Bet
kai ji pradėjo reikštis, tai buvo
tamsiausi mūsų laikai, buvo už-
drausta spauda. Tad ir ji pir-

miausia skatino išmokyti
žmones rašyti ir skaityti, nes tai
atneš žmonėms šviesą, atidarys
akis. Ir ji pati nesibijojo sutepti
rankų su mušikų vaikais, su
kaimo kultūra. Ji pati mielai tuos
vaikus mokė rašto, juos glaudė ir
guodė, kad tauta būtų šviesesnė.

Lengva jai buvo išeiti į len-
kus, gyventi kur Varšuvoj, gal
ten būtų susidariusi sau vardą,
bet ji pasiliko Žemaitijoje, gyve-
no ir mirė Židikuose, kad per
save šviestų žmonėm ir skatintų
juos į gera, į mokslą ir kultūrą.

Kai Žemaitė vertėsi kaimo
vaizdavimu, taip ji jau su inte-
ligentės žvilgsniu apžvelgia pla-
tų gyvenimą, iškelia jo sudėtin-
gas problemas, iškelia visas de-
gančias laiko idėjas. Jau ji stili-
zuoja savo formą ir susikuria in-
teligentės stilių. Tai jau yra di-
delė pakopa mūsų literatūroj.

VIKTUTĖ

Pagerbdami rašytoją, čia
spausdiname jos vieną iš pirmų-
jų apysakų — Viktutė. Ji para-
šyta 1901 metais, o atspausdin-
ta čia Amerikoje 1903 m. Dir-
voje-Žinyne, Shenandoah, Pa.
Tais pačiais metais išleista ir
atskira knygute. Prieš 74 metus
Amerikos lietuviai prisidėjo prie
šios rašytojos augimo ir jos raštų
leidimo. Tad ir vėta dabar grįžti
į jos apysakos puslapius.

Kai kam apysaka atrodo naivi,
sentimentali, gal net ir ištęsta,
bet ji labai gražiai vaizduoja
tą santykį, kaip į lenkišką dva-
rą ateina tautinis atbudimas,
kaip jaunas žmonės pagauna
idealizmas.

Apysakos forma — dienorašti-
nė. Tai duoda daugiau intymu-
mo, jaukumo, leidžia autorei
filosofuoti, surašyti savo nusi-
teikimus, pasisakymus, kodėl
reikia prisidėti prie lietuvių ju-
dėjimo. Drauge apysaka parodo
ir autorės kultūrą, kaip ji taupiai
vartoja žodį, kaip ieško gilesnės
minties.

Šatrijos Ragana
VIKTUTĖ

10 lapkričio 189...

Atėjo man noras rašyti dien-
raštį. Dvi yra priežastys, įkvėpusi
man tą sumanymą: primo, ne
visados tegalima pasakyti visus
savo jausmus ir mintis, o kadan-
gi slėpti juos savyje yra man
sunku, išliesiu juos nors ant
popierio; sekundo, jei sulauksiu
senatvės, kada jau atsitikimai ir
jaunystės jausmai išblyšk atmin-
tyje, malonu man bus, paėmus tą
dienrašį, atminti „gerus, senus
laikus“ ir tarsi antrą sykį išgy-
venti.

Ketinau savo užrašus pradėti
pavasari, pagrižus namo iš pen-
sijos. Bet reikėjo pirma atsil-
sėti po egzaminų, paskui atsirā-
do tiek darbo ūkyje, kad ne-
prisirengčiau. Ir praėjo vasara, ir
ruduo jau baigiasi, o aš šiandien-
ą tėsium plunksną.

Štai atėjo laikas, kada mokyti
nėra svarbiausias tikslas, kada
reikia pradėti veiklų gyvenimą,
taip sakant, žmonišką. Lig šiol
vis tik skolinaus, dabar atėjo
laikas išsimokėti. O išmokėti tu-
riu daug, labai daug, nes pasko-
linta man gausiai ir nesigailint.

Skolino tėvai, pirmiausia mylė-
dami mane iš visos širdies ir
nesigailėdami nei pinigų, nei
darbo man išlavinti... Ak! Bai-
mė mane ima, pamąscius apie
tas skolas! Kaip aš jas išmokė-
siu? Ką veiksniu? Noro ir jėgų
nepritrūksiu, žinau, bet ar mo-
kėsiu? Tai mane užvis daugiau
ir baugina.

Šiandien buvau su tetušu
banke, Pagirėnuose. Tetušis yra
ten direktorium ir turi darbo
per daug, dėl to išmoko mane
vesti knygas ir ima su savim.
Esu jo sekretorius. Kaip džiau-
giuos, sunku apsaityti. Taip ma-
lonu rimtai darbuotis su tetušu,
lyg vyrui. Malonu prisidėti nors
krisleliu prie gero darbo. Tetu-
šis aiškino, ir aš pati matau,
kad tas bankas daug naudos at-
neša mūsų žmonėms: už mažą
sulyginant procentą gauna jie iš
ten pasiskolinti, ir, užmojęs
procentus, nereikia jiems bijoti
savo skoliniojo. Be to, dar gali-
ma banke pamatyti visokių žmo-
nių ir fizionomijų, dažnai labai
nuostabių.

Bet ir kliūva man kartais!

2

Publicistinė staigmena

Akademikų „įsibrovimas“ ir
politinę publicistiką, dargi su
naujais pareiškimais, daug kam
buvo staigmena. Negalėjo su-
prasti net St. Šalkauskis, kaip
tai atsitiko: buvę jo mokiniai ne-
rado reikalo net prasitarti, juoba
pasitarti. Tik vėliau patyrė, kad
nebuvo kada tartis — reikėjo
veikti. Ir gerai, kad nebuvo lai-
ko: besitariant, besikryžiuojant
interesai ir pažiūrom, būtų pra-
ėjęs tiem entuziastam noras vel-
tis į tokį komplikuotą darbą.
Užsikrovė jį — įsikinkė, o tik
paskui iškilo išgastaujančios ir
bandančios paralyžuoti jėgos
šalia tų, kurie reiškė džiaugsmą
ir daug vylėsi iš to užmojo.
Dr. Bistras turėjo atsiimti savo
„duoklę“ iš kai kurių krikšč.
demokratų, kam taip lengvai iš-
leido iš rankų „Rytą“.

Staigmenos atgarsiai išryškėjo
per pirmąjį pusmetį, ir „Židinio“
apžvalgininkas S. B(ačkis), su-
muodamas 1936 metų visuome-
ninius bei kultūrinius įvykius,
rado reikalo pastebėti: „Stiprė-
ja toji jaunosios kartos dalis,
kuri blaiviai nori žiūrėti į gy-
venimą, pozityviai vertinti kiek-
vieną sveiką mintį ir iniciatyvą,
nežiūrėdama jos politinės arba
srovinės kilmės (XX Amžius)...
Tiesa, toks objektyvumas, ver-
tinimas gyvenimo faktų, neklau-
siant pirmiausia jų srovinės kil-

XX AMŽIAUS DIENRAŠTIS

40 metų sukakties proga

STASYS YLA

mės, tam tikros visuomenės da-
lies nėra visai teisingai supran-
tamas; kai kas čia mato stačiai
beprincipiškumą, neturėjamą
savo linijos. Dėl to stebėtis,
žinoma, nereikia, nes vis dar
yra per daug žmonių, kurie yra
įpratę turėti du mastus — vieną
saviesiems, o kitą vadinamie-
siem priešam“ (1937 Nr. 1, p. 5).

„XX Amžius“ vis dėlto buvo
katalikų dienraštis, tad savaime
kilo „itarimų“ kitiem dviem
dienraštiniam konkurentam, ko
gi „ta grupė“ siekia. Sakosi,
imsis „pozityvios kritikos“, ir
štai mina ant kulnų valdžiai
dėl jos nelankstumo, iniciatyvos
stokos, visuomeninių teisių ne-
išlyginimo. Savo principiškumu
ir katalikiškumu klievuo tas Am-
žius ir liberališką — „kairiš-
kom“ Lietuvos Žiniom.

Cenzūra karpė ir šį naujagimį,
neleisdama palikti tuščių vietų,
dėl to kartais jas užpildydavo
sumestinės, beprasmiškos klišė-
lės. Valdiniai straipsniai taip
pat turėjo būti dedami, ir XX
Amžius sugalvojo išskirti juos
nuo savos medžiagos, dėdamas
po savo žinių bei straipsnių
„(XX)“. Kas be to, visiems buvo
aišku — valdiška. Kas nebuvo

galima pasakyti straipsniuose
— vedamuosiuose, praeidavo
spaudos apžvalgų komentaruose
arba „Mirga-Marga“ skiltyse.
Cenzūra ėmė susigaudyti, ir tek-
davo iškapti kai kurias eilutes,
jau išlietas ir šiose skiltyse.

Nelauktas pasisekimas

Dviejų tėvų (motinos redak-
jos ir tėvo kolektyvo) ugdomas,
dienraštis sparčiai brendo turi-
niu ir išore. Skaitytojai vis dar
buvo neapskaičiuojamas neži-
nomasis. Bet pasirodė, kad po
pradinės partinės demokratijos
ir keleto autoritetinio režimo
metų jie buvo pasiilgę ne grupi-
nio ir ne diktatinio žodžio. Vien
dėl to dienraštis darėsi daugie-
liau įdomus. Įdomus pasirodė ir
kitais dalykais:

1. Gera politinė, ypač užsieni-
ne informacija, nes greit pasirū-
pino užsieniniais koresponden-
tais, o vėliau ir telefoniniais
kasdieniais pranešimais iš pa-
grindinių Europos sostinių.

2. Aktualių krašto gerovės bei
kultūros reikalų kėlimu bei dis-
kutavimu: švietimo ir sveikatos,
elektrifikacijos ir mūrinės kaimo
statybos, socialinio draudimo ir
teisiųjų reformų, urbanizacijos
ir turizmo, industrializacijos ir
bedarbių, aviacijos ir radio-
fikacijos, Bažnyčios ir valstybės

... tykių, kultūros fondo, kultū-
ros paminklų apsaugos, lituanis-
tinio instituto ir kitų.

3. Dėmesiu aktualiom papras-
tojo žmogaus problemom: Kau-
no kiemsargių ir laisvkanėsių, ge-
ležinkeliečių, valgyklų pada-
vėjų, statybos darbininkų, Kau-
no „Bazilikos“, Žemaičių nauja-
kurių, Dzūkų smulkiųjų ūkinin-
kų ir t.t.

4. Įtraukimu bendradarbiais
įvairių pažiūrų bei profesijų
atstovų arba pakalbiniu (inter-
view) bet kuriuo rūpimu klausimu
tokių asmenų, kaip buvę
prezidentai, ministrai, uni-
versiteto rektoriai bei įvairių ži-
nybų vadovai ar žinomi meni-
ninkai, rašytojai, kultūrininkai.

5. Įdomiais, spalvingais repor-
tažais iš krašto ir po užsienius
keliaujančių korespondentų.
Daug jų paruošdavo pats vyr.
red. J. Prunskis, išvykdamas žur-
nalistinių kelionių ir užsienius,
taip pat ir kolektyvo nariai.

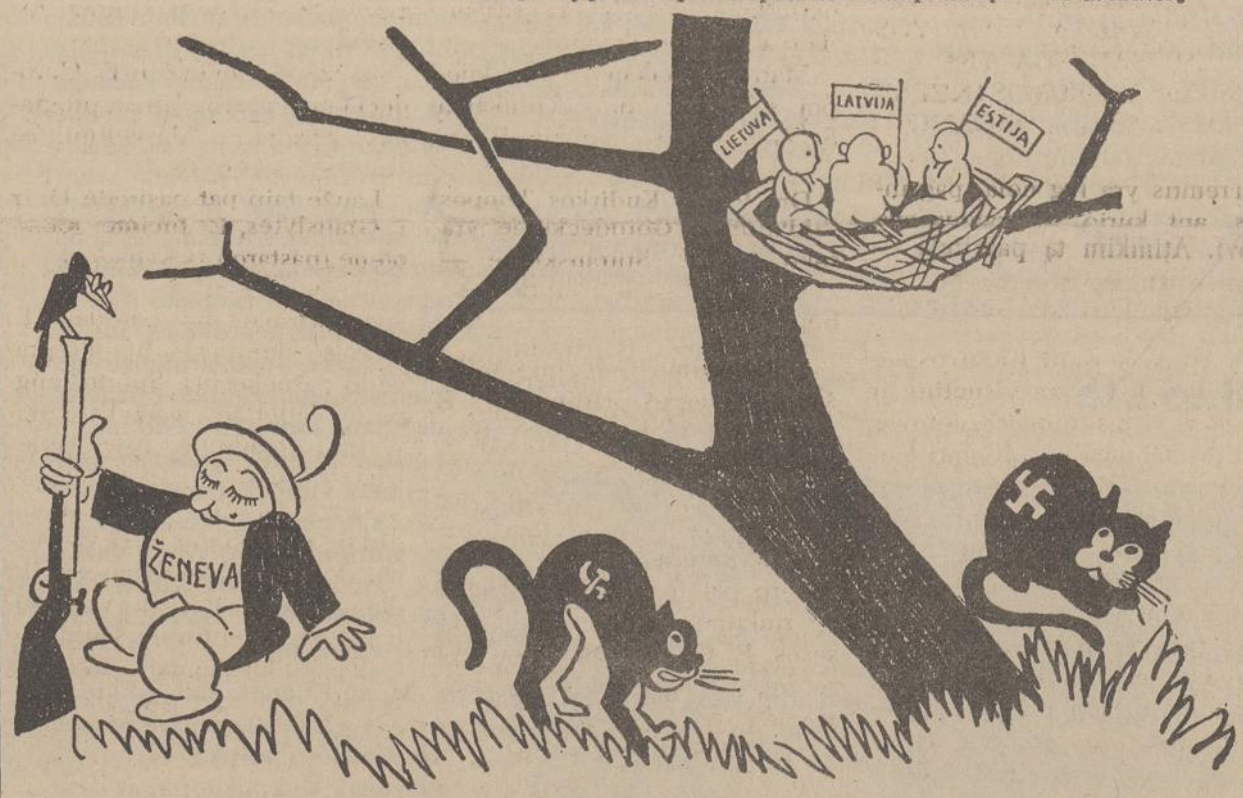
6. Trumpais kasdieniniais
vedamaisiais, atsiliepiančiais į
bet kurį svarbesnį politinį, vi-
suomeninį ar kultūrinį įvykį bei
reiškinį. Būdavo tokių momen-
tų, kaip lenkų ar nacių ulti-
matumai, kada oficiozas nerā-
davo žodžio, o kiti nesugebėda-
vo, iš amžininkų visada būdavo
bent du — Servus (Brazaitis)
ir Petrikonis (Skrupeckis), kurie
pasakydavo daug, taikliai ir tin-
kama forma.

Tekstinei formai įvairinti pa-
naudota du nauji dalykai: 1. kai-
talioti, ryškinti antraštes pagal
žinių bei straipsnių svarbumą,
vartojant skirtingus šriftus ir li-
nijas, o vėliau įvedant ir antrą-
ją spalvą; 2. svarbesnes mintis
rinkti siauresne kolona ir kursy-
viniu šriftu; 3. po pagrindinių
antraščių duoti mažesniu šriftu
straipsnio ar žinios svarbesnius
pūntus. Puslapių optinis
vaizdas būdavo kasdien vis nau-
jas, įvairus, ir skaitytojas, užme-
tęs akį, greit pagaudavo, kas
vienur ar kitur labiau svarbu.

Buvo gyvas reikalas tobulinti
spaudos techniką, bet niekas
nedrįso pirmasis: reikėjo ne-
mažo pinigų. XX Amžius pralau-
žė ledus, užsisakydamas Wuerz-
burge (Vokietijoje) už 200,000
litų naują rotacinę mašiną, kuri
galėjo spausti 24 puslapius ketu-
riom spalvom. 15,000 egzemp-
liorių per valandą. Mašina buvo
gauta 1939 sausio pirmom dien-
om ir pradėjo veikti kovo 20.
Amžius kasdien pradėjo išeiti
dviem spalvom, o didžiųjų šven-
(nukelta į 4 psl.)

Baltijos valstybės tarptautinėje situacijoje

Baltijos spaudos konferencija, atsižvelgdama į mažųjų tautų padėtį Euro-
pos gyvenime, ryžosi augti bendromis jėgomis ir nutarė susilaikyti nuo viso
to, kas galėtų privesti prie tarpusavio nesusipratimų. Iš laikraščiu

Karikatūra, įdėta į "XX Amžius" 1937 lapkričio 20.

Reikia rašyti spėriai, sėdėti iš-
plėtus akis ir ausis, nes tetušis
nedėmesio nedovanoja, tuojau
bara. Aš to, žinoma, nebijau;
žinau jo būdą šaukti dažnai...
juokiuos sau, ir gan! Vaziuosiu
dabar kas šeštadienį su tetušu.

Juokingą atsitikimą turėjome
šiandieną. Po pietų išėjome su
Alenute pasivaikščioti: žiūrime,
vieškeliu nuo Beržų kažin kas
važiuoja. Nežinau dėl ko šovė
mudviem į galvą mintis, kad čia
bene bus tik naujas daktaras,
seniai jau laukiamas mūsų mieste-
lyje... Platokas laukas skyrė
mudvi nuo vieškelio, ir kol jį
būtume išėjusios, vežimas būtų
jau nuriedėjęs į pakalnę. Tad
nelaukdamos ėmėme bėgti
tekino į vieškelį. Bet ar kelei-

viai pamatė mus ir norėjo pa-
bėgti, ar taip sau vežėjas suda-
vė arkliai ir pralėkė kaip vė-
jas, kol mudvi pribėgom vieš-
kelį. Tegavome pamatyti, kad
vežime sėdėjo jaunas vyras su
juoda baronine kepure. Taip
tatai veltui vargome. Tačiau nu-
jautimas mūsų neapgavo: buvo
tai tikrai daktaras. Bobos, visa-
dos viską žinančios, jau pa-
skelbė tą naujieną.

Gerai, kad atvažiavo. Nekalbu
jau apie naudą žmonėms, džiau-
giuos patį dėl savęs. Džia pas
mus inteligentingų žmonių, o
taip malonu nors retkarčiais pa-
sikalbėti su tokiais. Norėčiau, kad
jis būtų geras, išlavintas, knygų
daug turėtų ir man jas davintų
skaityti. O gal duos Dievas, tu-

rės ir lietuviškų knygų? Gal bus
ir lietuvių patriotas, su kuriais
taip trokštu susitarti?... To,
rodos, užvis norėčiau. Pamatysi-
me — „qui vivra — verro“.

11 lapkričio.

Šiandien pas mus atlaidai. Iš
bažnyčios užėjome į kleboniją.
Sutikome ten daktarą. Gėrė ar-
batą, bet pabaigęs tuojau pažiū-
rėjo į laikrodį ir išbėgo, saky-
damas, kad pacientai jo laukia.
Nė kas, nė kas! Malonus pažiū-
rėti. Labai dvasingas veidas. Paskui
reikia nubėgti prie kiaulių, prie
versijų, pažiūrėti, kaip palesintos
vištos, žąsys, kalakutai, paskui
išduoti pietus virėjai... trum-
pai sakant, bėgioju iš viralinės į
virtuvę, iš virtuvės į staldus
ir paukštininką. Devintoj einu
į savo kambarį ir pamokau bro-
liuką lig 12-tos. Tada pietūs. Po
pietų ateina dar gaspadoriaus
duktė pasimokyti. Paskui groju
valandėlę, o paskui vėl reikia
eiti apie ūkį: vėl melžimas kar-
vių, vėl rūpinimasis vakariene
šeimynai, arbata mums, lesini-
mu paukščių ir gyvulių šėrimu.

Vakarais reikia kartais padėti
broliukui išmokyti lekcijas ryto-
jui; reikia pasiūti šį tą, paskai-
tyti, pasikalbėti, — štai ir visa
diena. Negalima įsamiai apra-
šyti ūkio darbų; kartais reikia iš
svirno išduoti grūdų ar miltų,
kartais šen, kartais ten ilgiau už-
trukti, — trumpai sakant, darbo
yra visados, ir nė juste nepaju-
si, kaip išlįs jis iš ten, iš kur jo
nėmaž nelaukei. Bet atėjus Ale-
nutės savaitei, aš jau laisvesnė.
Daug tuomet groju, ilgiau skai-
tau. Kaziuką noriu priruosti per
žiemą į pirmąją klasę, po vakaci-
jų reikia jį būtinai atiduoti į
gimnaziją. Turėsiu tada tuščio
laiko, reikės jį kitaip pripildyti.
Aš negaliu gyventi, rankas su-
dėjus; nesuprantu, koks tai ir
gyvenimas būtų! Esu neturtinga,
dėl to reikia man būtinai dar-
buotis ir veltui duonos nevalgyti.
Bet jei būčiau ir labai turtin-
ga, nesėdėčiau, nieko nedirbda-
ma. Man rodos, kad vietoje
„mašau—ergo esmu“ galėčiau
pasakyti: „dirbu—ergo esmu“.
Prisidarbavus per visą dieną
pavargus, prisibėgiojus, taip ma-
lonu atsisėsti vakare su knyga,
kad nesimainyčiau nė su di-
džiausiu ponu.

Nuo Kalėdų reikia būtinai at-
statyti kambarinę mergaitę. Ma-
no nuomone, ji visai nereikalin-
ga: dalį jos darbo galime atlikti
mudvi su Alenute, dalį — virė-
ja. Vis mažiau bus išlaidų. Ką
darysi? Reikia taupyti, nes ūkis
šioje gadynėje neduoda daug

pelno, o bankas su procentais
nelaukia. Turėsiu dar vargo, kol
šį savo sumanymą įvykdysiu.
Tetušis tiek šaukė, man paska-
kia, kad šeiminingės neberei-
kia, kad mudvi užimsime jos
vietą! Sakė nieko nebūsiu iš to,
mudvi dar esančios per jau-
nos, neišmanančios, nenudirb-
siančios jos darbų ir t.t. Bet pa-
dariau, kaip norėjau, ir lig šiol,
rodos, viskas gerai eina ir viso
ko išėina mažiau.

Gana rašyti šiai dienai... Te-
tušis šaukia mane padėti per-
rašyti banko sąskaitas; paskui
dar noriu paskaityti.

12 lapkričio, pirmadienis.

Prisidėjo Alenutės savaitė;
man paliko daugiau laisvo lai-
ko. Naudojuos juo, grodama
mažiausiais po dvi valandis. Ne-
kenčiu ir negaliu groti, kada
mane nuolat trukdo, reikalauda-
mi ko nors ūkyje, dėl to tikrai
tesigėrėju muzika, būdama vi-
siškai laisva. Šiandien galėjau
gėrėtis lig soties, grodama Šo-
peną ir Bethoveną. Tai mano
mėgiamiausieji kompozitoriai, ir
nors žinau, kad toli gražu neat-
lieku jų kompozicijų taip, kaip
reikia, tačiau suprantu juos ir at-
jaučiu ir, įsiklausiusi į tuos ste-
buklingus balsus, skęstu juose,
užmiršdama viską.

(Bus daugiau)

PAULIAUS JURKAUS

JUODVARNIAI

STASYS SANTVARAS

Kalba, pasakyta 1976 gruodžio 12 knygos pristatyme subatvaknių klube Bostone

-o-

Pasaka pradingsta ir vėl sugrįžta, kartais nauju ir negirdėtu variantu pasidabinusi. Pasaka yra kelevė, kuri gal jau daugelį kartų apkeliavo visą žemės rutulį. Atrodo, kad be jos žavesio, kaip ir be svajonės, žmogus negalėtų gyventi.

Kur pasakos namai, kur jos gimtinė? Tautosakos žinovai taria, kad nemaža pasakų į Europą atkilo iš Indijos. Tačiau pasaka jau buvo sekama senovės Egipte, Babilone, Asirijoje, kokį tūkstantmetį prieš Kristaus gimimą, o vėliau Graikijoje, Romos imperijoje, Persijoje ir arabų kraštuose, iš ten plisdama į kitas šalis. Nuo to laiko daugelis tautų pasakas kūrė ir jas skolinosi iš savo kaimynų — kūrybinė žmogaus fantazija neleido pasakai numirti.

Pasaka savo esme yra tarptautinis žmogaus kūrybos padaras, bet esama ir tautinių pasakų, turinčių savo pobūdį ir betarpišką mintį. Mes, lietuviai, taip pat turime savaimingų lietuviškų pasakų.

Nuostabiausia ir gražiausia pasakose yra tai, kad čia beveik visuomet nugali Gėris, o pralaimi Blogis. Našlaitė, pamotės raganos gainiojama podukra, nelaiminga sesuo, trečiasis brolis ir net kvailys yra pasakų didvyriai, apvainikuojami pergalem ir garbe, nes jų širdžių nesutepė melas ir žmogaus neteisingumas.

-o-

Paulius Jurkus mums kitiškai drabužiu grąžino **Juodvarnius**, t.y. pasaką apie 12 brolių juodvarniais laksčiusių, sukūrė

pasaką — poemą. Štai viena ištraukėlė, kuri parodys, kaip Juodvarnių autorius į mus byloja:

*Staiga prieš akis praretėjo
eglynas,*

*Prasiskleidė šakos, ir švietė
toks plynas*

Dangus. Apačioj debesėliai

balti,

Plačiai atsiasagstę apsiaustą,

Sugulę viršūnėse rausta,

Tylos užburti.

Juodvarniuose taip pat laimi Gėris, o pralaimi Blogis — pamotė ragana, tiek niekšybių pridribusi, su dega lauže, o sesuo Rūta, išgelbėjusi brolius iš praeikimo, ištekęs už karaliūno, grįžta į tėviškę.

Dvylika brolių juodvarnių, kaip žinome, yra populiarūs ir mėgiama pasaka, kupina skriaudų, nelaimių, skaudžių išgyvenimų ir dramatišmo. Paulius Jurkus, panaudojęs pasakinę medžiagą, davė laisvę savo kūrybinei fantazijai, atsisakė prozinės kalbos, kuria pasakos paprastai yra sekamos, pasirinko poetinę formą. Jo poema turi įžangą ir pabaigą, tiksliau tariant — sūnaus lyrinį pokalbį su motina. Patys Juodvarniai susideda iš trisdešimt keturių sakų, kurių nemenka dalis skamba kaip išbaigti baladinio pobūdžio kūriniai. Štai tokio kvapnsio šešetas eilučių:

Tru tu tū, tru tu tū —

Tarp tų medžių dratų

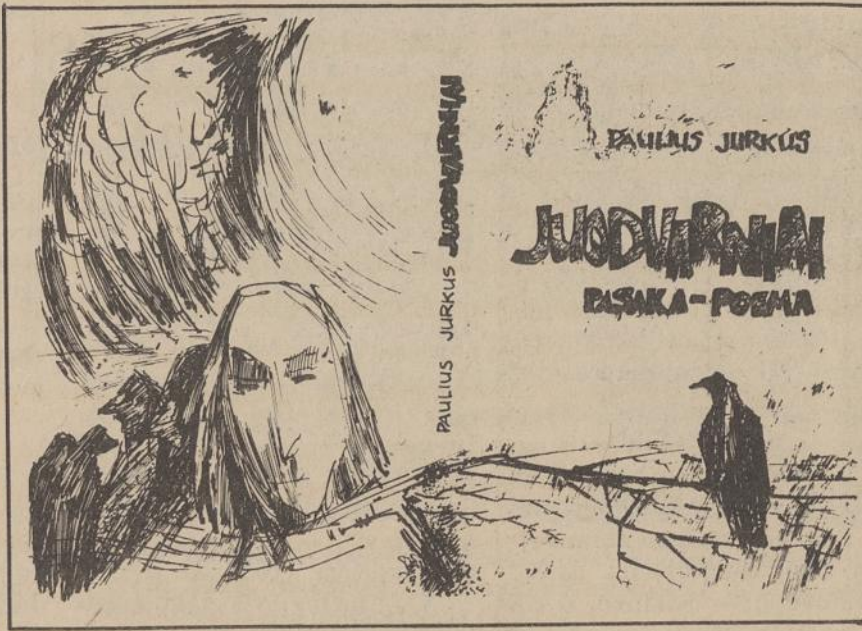
Karaliūnas medžiodamas joja.

Kiek varovų raitų,

Kiek skalikų greitų, —

Net ir kelmą kiekvieną aploja.

P. Jurkaus Juodvarnių veiksmo vieta — karalių ir bajorų pilys, gamtos galiūnų rūmai, girių ir kalnai, gili senovė. Tačiau pasakos — poemos įvykiai atskamba dabartį, mūsų laiko žmogaus rūstumą, trumparegys-

P. Jurkaus Juodvarnių poemos viršelis, pirmas ir ketvirtas puslapis. Piešė pats knygos autorius.

tę ir negailestingumą. Ir kas galėtų būti toji brolių juodvarnių, ištremtų iš gimtojo dvaro, simbolika? O gal ir mes esame broliai juodvarniai, vis tebelaukią sesers, kuri iš praeikimo mus parvestų į tėvų namus? Be abejo, P. Jurkui nebuvo svetima, buvo gal net pati svarbiausia ši mintis.

Broliai juodvarniai P. Jurkaus pasakoj — poemų darbo ne daug teturi. Didis jų žygis tėra tik vienas: jie išgelbsti sesers Rūtos kūdikius, kuriuos pamotė ragana išmeta pro langą, o jų vieton suvysto šuniuką, kačiuką ir triušį.

Vargų, skriaudų, paniekų ir kančių našta Juodvarnių autorius sukravė ant sesers Rūtos pečių. Tai darydamas, jis išaukštino sesers ištikimybę broliams ir savo pažadui — dvylika metų tylėti, išaukštino moterį. Kiek per tą laiką ji pagundė ištvėrė, kiek nuoskaudų patyrė, kokią stiprią valią parodė, kol brolius išgelbėjo! Tai gražus ir nuostabus moters paveikslas, gal tik pasakose ir terandamas...

Žemiškasis pradas, žemiškoji moteris atsiliepia P. Jurkaus pamotės raganoj. Ši yra žiauri, neteisinga, kerštinga ir niekšiška. Tik jos raganiškumo dėka

Paveikslas buvo išspausdintas 1940 gegužės 4-tos numerio, o tuo metu jau buvo įvestos Lietuvos sovietų įgulos. "Geri kaimynų santykiai" paaikšėjo birželio 15-ta, kai sovietų armija užėmė kraštą ir bizūnas atsigėžė prieš daugelį ir amžininkus.

J. Prunskis jau buvo atsiveikęs su Amžium po vokiečių lenkų karo pradžios (1939.IX.6 paskutinį kartą pasirašęs redaktorių). Po pareigas buvo perėmęs Ig. Skrupskelis. Tai buvo sunkus Lietuvos neutraliteto ir jo saugojimo tarpnis. Po "liaudies seimo", prijungusio Lietuvą prie Sovietijos, ir jis pasitraukė, perleisdamas redaktoriaus kėdę prof. Steponui Kolu-pailai. Tai buvo liepos 8-ta, o po ketverto dienų jis ir Pr. Dielininkaitis jau buvo kalėjime. Tai pirmosios areštų bangos aukos. Netrukus pranešta (slaptai), kad ruošiamas naujas areštų sąrašas, kuriame iš amžininkų pastebėtos trys pavardės: pagrindinio bendradarbio prof. J. Ereto, J. Prunskio ir St. Ylos. Pastarieji du pasiskubino "išnykti" Vokietijon, o pirmasis pasinaudojo repatriacija ir išvyko su šeima į Šveicariją. Vėliau iš redakcijos štabo buvo įkalintas P. Kupčiūnas ir, karui su vokiečiais prasidėjus, varomas Rusijon, žuvo ties Červene.

Kiti išvengė "milžino" batų ir prieš antrąjį bolševikmetį pasitraukė į Vakarų. Julius Būtenas grįžo pagrindin ir ten žuvo. Iš septynių dienraščio iniciatorių gyvi nūnai beliko tik trys (Grinius, Maceina, Yla), iš redaktorių vienas J. Prunskis, Vakaruose dar tebėra kai kurie buvę bendradarbiai ir pastaraisiais metais į redakciją įjungtas Petras Ažuolas.

XX Amžius gyvavo vos 3 metais ir 58 dienas, bet sukūrė savo epizodą. Išleido iš viso 1,225 numerius, kuriuose bene geriausiai pavaizduotas tų metų Lietuvos gyvenimas. Prievartos mirtis buvo pasirašyta 1940 rugpjūčio 1. Kitą dieną toj pačioj spaustuvėj pasirodė sovietinė "Darbo Lietuva".

XX Amžius gyvavo vos 3 metais ir 58 dienas, bet sukūrė savo epizodą. Išleido iš viso 1,225 numerius, kuriuose bene geriausiai pavaizduotas tų metų Lietuvos gyvenimas. Prievartos mirtis buvo pasirašyta 1940 rugpjūčio 1. Kitą dieną toj pačioj spaustuvėj pasirodė sovietinė "Darbo Lietuva".

XX Amžius gyvavo vos 3 metais ir 58 dienas, bet sukūrė savo epizodą. Išleido iš viso 1,225 numerius, kuriuose bene geriausiai pavaizduotas tų metų Lietuvos gyvenimas. Prievartos mirtis buvo pasirašyta 1940 rugpjūčio 1. Kitą dieną toj pačioj spaustuvėj pasirodė sovietinė "Darbo Lietuva".

sena ir garbinga bajoro sodyba pavirsta pragaru, įsiliepsnoja kaip sunki šeimos drama, bemaž visa, kas tik ten gera buvo, negailestingai ir beprotiškai sunaikinama.

Karaliūnas, narsus karys ir nugalėtojas, radęs girioje "nebylę" Rūtą, ją įsimyli ir veda, dėl jos garbės drąsiai kovoja su tėvu karalium ir su pataikūniška, klas-tinga dvarionių minia. Jame spindi žmogaus kilnumas ir taurumas. Kiti Juodvarnių veikėjai turi atskiras veikimo zonas, turi ir savo charakterius.

Paulius Jurkus, pasirinkdamas Juodvarniams poetinę formą, anaipol savo užmojo nepalengvino, atvirkščiai — jis tą užmojų suvaržė ir apsunkino. Tačiau neteisinga būtų sakyti, kad jis tos formos neįveikė ir joje pasimetė. Šiandien rašyti poeziją lietuvių kalba yra didžiai sunku, nes mūsų dailiojo žodžio menas tikrai jau yra prasisiekęs į aukštą ir į tolimą padangę. P. Jurkus tą problemą suvokė, eilėdaras ritmika jis žaidžia laisvai ir lengvai, pajėgia atrasti naujesnių rimų ir sąskambių, jo eilėraščių strofika įvairi, nemotoniška, kūrybinė fantazija gyva ir laki, nevarganas ir jo žodynas. Tik gal dėl to, jog tai yra pasaka, Juodvarniuose randame daugiau išorinio blizgesio, daugiau forminio žaidimo, o mažiau vidinių žmogaus išgyvenimų, vidinės įtampos ir karščio. Kas poezijoj labiau mėgsta ir vertina formą, o ne turinį, tas, žinoma, galės sakyti, kad čia ištarti žodžiai yra tendencingi ir neteisingi.

Menų žmonės, kada tik jie išeina į viešumą, neišvengiamai susitinka su kritika. Net ir tie rašytojai, kompozitoriai ar dailininkai, kurie dabar yra vadina-mie genijais, savo gyventame laike neišvengė kartais net ir žiaurių kritikos atsiliepimų. Prisiminkime nors M. K. Čiurlionį, nors jo patyrimai nėra išimties

PALM BEACH, FLA.

Puikus Naujųjų Metų sutikimas

Lietuvių Bendruomenės Palm Beach County apylinkės valdyba, apvainikuodama savo 1976 metų veiklos planą, gruodžio 31 surengė Naujųjų Metų sutikimą. Jis vyko Singer Island esančiam Hilton Inn viešbuty. Buvo idėta daug darbo, kuris nustebino ne tik rengėjus, bet ir pilnutėlę International salę svečių, vos galėjusių sutilpti.

Prie šio pasisekimo žymiai prisidėjo LB Auksinio Kranto apylinkės valdyba su niekada nepavargstančiu veikėju veteranu Val. Balčiūnu. Visai Auksinio Kranto apylinkės valdybai priklauso rengėjų nuoširdi padėka.

Daug pietinėj Floridoj atostogaujančių kanadiečių, nuoširdžių bendruomenininkų, nuo tolimojo Montrealio ligi Toronto, nesunkiai surado kelią į prie pat Atlanto pakrantės prisiliejusį Hilton Inn viešbutį. Ir dar puikiau: dvi jaunutės montrealietės, mūsų lietuviškos dainos horizonte kylančios meno pajėgos, Ina ir Rasa Lukoševičiūtės, savo nuoširdžiu dainavimu nukėlė svečius į tolimos tėvynės apsnigtus laukus, kur okupantas neleidžia sugiedoti tautos him-

ar "klasika". Deja, anuomet Čiurlionio genijų ne mes pastebėjome, jį iškėlė svetimi ir lietuvių tautai gal net nedraugiški žmonės.

Kritikos jau susilaukė ir P. Jurkaus Juodvarniai. Akiračiuose (1976 m. Nr. 9-83) platėliau apie juos atsiliepė Kostas Reikalas, aplamai įžvalgus, nuosaikus ir protingas mūsų grožinės literatūros vertintojas. Gal kai kurie jo ištarti teigimai ir turi pagrindo, bet man užkliuvo štai kokia Kęsto Reikalo frazė: "...iki atgyventomis poetinėmis priemonėmis dirbtinai fabrikuojamų detalių".

Kas yra "atgyventos poetinės priemonės", jeigu kritikas čia kalba apie formą? Man regis, mūsų amžiuje ši problema slypi technologijos ir dvasinės kūrybos susikirtimų bei prieštaravimų dramoj. Technologija mūsų akivaizdoj padarė į stebuklus panašią pažangą, bet technologai laikosi tikslingumo, precizijos, tobulų formų, o menų žmonės pakriko palaidose ganyklose. Pažiūrėkime tik į vieną pavyzdėlį:

Kelkis! Kelkis! Tai aš,

Kuris nori būti tavo draugu,

Mieganti plaštakė!

Tokia ar panaši forma dabar rašo būriai poetų, bet ir tai ar jau nėra atgyvenusi priemonė? Taip kūrė japonai savo vadinamą Haiku gilioj senovėj, o čia pacituotasis eilėraštis (tik jo ir tėra) jau yra maždaug trijų šimtų metų senumo...

Vadinasi "atgyventos poetinės priemonės" turbūt yra tik abstrakcija ar kritiko neatsargus žodis. Mano išmanymu, jei neklystu, daug svarbiau yra, kaip rašytojas tas priemones naudoja ir ką jis sugėba jomis pasakyti.

Be to, turbūt nešimtaprocentinė tiesa ir kritiko tariamas: "...Žodžiai, žodžiai, žodžiai..." P. Jurkaus Juodvarniuose yra išsistų sakų, kurios kalbos skambumui, ritmui, žaismingumui ir fantazijos lakumu galėtų būti chrestomatiniai dalykai. Argi poezijos mene viskas ir visuomet turi būti sunku, tamsu, niūru ir miglota? Taigi, kaip poetai, taip pat ir kritikai, prieš einant į viešumą, turėtų atsakomybės jausmu pasverti kiekvieną savo žodį.

Pauliaus Jurkaus Juodvarniai, nors kritikų jau apkapoti, skrenda! Tegu jiems būna geri orai ir geri dievai, nes jų skraidymo laikas ir tikslas dar nemirė!

-o-

P. Jurkus: Juodvarniai, pasaka-poema, viršelis ir knygos piešiniai — autoriaus, veikalas dedikuotas motinai, 200 psl. Išleido Darbininkas, kaina 5 dol.

-o-

Toliau St. Santvaras paklausė eilę klausimų, į kuriuos autorius tuoj ir atsakė. Apie tai kitą kartą.

A.B.

no mūsų metinių ar tautinių švenčių progomis.

Gastūs svečiai į Montrealio, Toronto, Clevelando, New Yorko ir daugelio Floridos vietovių šimteriopai atlygino rengėjam už pastangas suburti visus lietuvių po vienu stogu bent vieną kartą per metus. Tikėkimės, kad, ruošdami 1978 metų sutikimą, visi lietuviai galės sutilpti vienoj salėj.

A.B.

— Buenos Aires lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 59 metų sukaktį minės vasario 12 lietuvių salėj, Avellanedo. Programoj pasirodys Sao Paulo Nemuno šokių ansamblis, Temperley Aušros choras, Aušros Vartų mokyklos mokiniai. Iškilmingos pamaldos už Lietuvą įvyks vasario 13 Santo Domingo bazilikoje, Buenos Aires. Mišias aukos ir pamokslą pasakys Quilmes vyskupas Jorge Novak. Giedos Šv. Cecilijos choras. Po to bus nešamas vainikas prie laisvės statulos Piazza de Mayo.

— Spaudos balius, ruošiamas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos, vyks 1977 sausio 29 Chicagoj, Martinique pokylių salėj.

Savaitės įvykiai

Vietnamas įsteigė armijos karininkam mokyklą dialektiniam metodui strategijos ir taktikos uždavinius sprendžiant pritaikyti.

JAV karo laivyne 19 m. iš-tarnavęs Vietnamo karo belaisvis ltn. komdr. Michael D. Christian, protestuodamas prieš būs. prez. Carter pažadą amnestuoti Vietnamo karo dezertyrus ir vengusius karinės prievolės, padavė prašymą paleisti jį į atsargą, o gautus 12 pasižymėjimo ženklų padėjo ant pirmam Didž. kare žuvusio nežinomo kario kapo, nes pasižymėjimo ženklai nebeteikė vertės, kai didvyriais padaromi dezertyrai.

Pakistano min. pirm. Zulfikar Ali Bhutto paskelbė vykdysiąs žemės reformą, pagal kurią niekam nebus leidžiama turėti daugiau kaip 100 akrų drėkinamos arba 200 akrų nedrėkinamos žemės.

JAV senato demokratai daugumos vadu vietoj pasitraukusio sen. Mike Mansfield išrinko Vakarų Virginijos sen. Robert C. Byrd, o respublikonų mažumos vadu vietoj pasitraukusio sen. Hugh Scott buvo išrinktas Tennessee sen. Howard H. Baker.

JAV senato demokratai, pagerbdami sen. Hubert H. Humphrey, suteikė jam iki šiol neegzistavusį senato prezidento pavaduotojo titulą su teise dalyvauti pasitarimuose su prezidentu ir jo kabineto nariais ir kitom pinigėm privilegijom.

Prez. Fordo tarimasis su viceprezidentu Rockefeller, Ronald Reagan ir John Connally dėl kandidato į respublikonų partijos vadus sprendimo nesurado, bet užpykdė konservatyviųjų respublikonų vadą sen. Barry Goldwater, nes jis į pasitarimą nebuvo kvietas.

Čekoslovakijos anglies kasyklų sprogime žuvo 43 angliakasiai.

Būs. prez. Carter pareikalavo savo kabineto narius ir tūkstaničius sprendimo teisę turinčių tarnautojų paskelbti apie jų turimus turtus ir įsipareigojti, papasitarukus iš turėtų pareigų, bent vienerius metus nieieškoti darbo jų kontroliuotose korporacijose.

Sov. S-ga pranešė apie visos eilės prekių ir patarnavimų kainų pakeitimus: kelionės lėktuvais, laivais ir taksi pabrangs, o šaldytuvų ir TV kainos bus sumažintos.

Būsimasis prez. Carter JAV informacijos agentūros direktorium paskyrė valst. sekr. padėjėją negrą John E. Reinhardt.

Sov. S-gos pasižymėję jauni pianistai Michail Roud ir jo sužadėtinė Elena Varvarova Prancūzijoje pasiprašė politinių pabėgėlių teisių.

Libijos prez. pulk. Muammar el-Quaddafi pastangos aprūpinti savo kariuomenę moderniaisiais nakties metu JAV Smith Wesson firmos gaminamais žiūronais dėl tarptautinių ginklų pirklių suktybių pasibaigė nelaimingai — už 15 mil. dol. jam buvo pasiūsty niekam tikę žiūronai.

14 stačiatikių bažnyčių ruošiasi sušaukti šventąjį sinodą, tačiau iki šiol jam nepavyko išlyginti nesutarimų tarp stačiatikių ekumeninio patriarcho Is-tanbule ir Maskvos patriarcho. Dauguma JAV gyvenančių stačiatikių sudaro ekumeniniam patriarchui priklausančią Amerikos arkidieceziją, bet Maskvos patriarchas stengiasi ją padaryti nepriklausomą. Stačiatikių bažnyčių sudaro 4 senieji patriarchatai: Konstantinopolio, Antiochijos, Aleksandrijos ir Jeruzalės ir 10 savarankiškų bažnyčių: Maskvos, Serbijos, Rumunijos, Bulgarijos, Kipro, Graikijos, Lenkijos, Suomijos, Čekoslovakijos ir sovietinės Respublikos.

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

XX AMŽIAUS DIENRAŠTIS

(atkelta iš 3 psl.)

čių — visoms keturiom.

Paveldėjęs bene porą tūkstančių prenumeratorų, po dvejų metų XX Amžius turėjo jau 40,000 skaitytojų. Gavęs naujas mašinas, paskelbė vaju, ir Žaibo direktorius R. Valaitis pranešė, kad per pirmąsias penkias sausio mėnesio dienas prenumerata pakilusi dar 20%. Nepriklausomybės pabaigoj, skaičiuojant vakarines bei ekstr laidas, dienraštis buvo spausdinamas ligi 100,000. Kiti dienraščiai, nenorėdami atsilikti, buvo priversti taip pat gerinti spaudos techniką, bet skaitytojų skaičium, rodos, nepajėgė pasivyti Amžiaus.

XX Amžiui išaugti padėjo ir toks drąsus dalykas. Jau 1936. XII.19 buvo paskelbta: "dienraštis per pusę atpigintas". Metam buvo 50 litų, dabar 30; pusmečiui buvo 25, dabar 15; vienam mėnesiui buvo 5, dabar 2.50. Kainą mažinant, puslapių skaičius buvo didinamas. Nuo 1937 pradžios kasdien buvo 10 puslapių, šeštadieniais 12, o didžiųjų religinių bei tautinių švenčių progomis 16, Velykom 24.

Skyriai bei skyreliai

Pilnesniam laikraščio apimties vaizdų minėtini, šalia įprastinių ir kasdieninių politinės informacijos, bėgamosios kronikos, atkarpų, skelbimų ir straipsnių bei reportažų, "skyriniai" puslapiai. Kai kas juos laiko apribota, daugeliui "negyva" medžiaga. Taip, rodos, nebuvo šiam dienraščiui, nes juos vedė kvalifikuoti žmonės ir tokius įtraukdavo bendradarbiais. Pagrindiniai skyriai, pasikartojantys toms pačioms savaitės dienomis, buvo: Ūkio ir finansų, Darbo ir duonos, Mokslo ir meno, Teat-ro ir kino, Namų-šeimos-mokyklos, Akademinių gyvenimo ir Mirga-marga (humoro). Be šių, buvo mažesni skyreliai: sporto, šachmatų, radijo, skaitytojų min-

GERIAUSI PASAULIO TENISININKAI • 1976

Gerulaitis – keturioliktas

Paryžiaus sporto dienraštis L'Equipe kasmet skelbia geriausių pasaulio tenisininkų sąrašą. Daugelio nuomone, ši rikiuotė atstoja oficialią lentelę. Sausio 3 laidoj, be dešimties geriausių, atrinkti ir penki palydovai. Smulkiai išskendinti kiekvieno žaidiko pasiekimai (pergalės ir pralaimėjimai) per 1976 metus.

Mums įdomu, kad Vitas Gerulaitis 1976 sąraše yra vienas iš palydovų (ketvirtas), tad laikytinas 14-tuoju žaidiku pasauly. L'Equipe teniso bendradarbis Judith Elian rašo, jog didžiausią pažangą yra padaręs Fibak (Lenkija), iškilęs į pirmąjį palydovą. Visi penki palydovai, jų tarpe ir Gerulaitis, teikia vilčių įkopti į pirmąjį dešimtuką 1977.

Geriausieji žaidikai yra jaunesni nei anksčiau. Išskyrus Nastasę (Rumunija), kuris vienintelis yra perkopęs 30 metų slenkstį, kitų amžiaus vidurkis yra žemiau nei 25. Jauniausias Borg (Švedija) — jam tik 20 metų.

Bene pirmą kartą istorijoje sąraše nėra vieno australo. 1975 nevystantis Laver dar buvo aštuntuoju, o Alexander atžymėtas pirmuoju palydovu. Pranyko kiti du palydovai iš 1975: Fillol (Čilė) ir Kodes (Čekoslovakija). Didysis nuosmūkis — Ashe (JAV), 1975 buvęs geriausias pasauly, 1976 nepateko nė į palydovus. Didžiausias šuolis į priekį — Panatta (Italija), 1975 penktasis palydovas, o 1976 — ketvirtasis dešimtuks.

1976 geriausieji:

1. Connors (JAV)
2. Borg (Švedija)
3. Nastasė (Rumunija)
4. Panatta (Italija)
5. Vilas (Argentina)
6. Ramirez (Meksika)
7. Dibbs (JAV) ir Orantes (Ispanija)
8. Solomon (JAV)
9. Tanner (JAV)
10. Tanner (JAV)

Palydovai:
Fibak (Lenkija)
Gottfried (JAV)
Stockton (JAV)
Gerulaitis (JAV)
Taroczy (Vengrija).

Pirmutinis iš visų, Connors, 24 metų amžiaus, 1975 turėjęs pasitenkinti trečiaja vieta, grįžo į aukštybes. Pernai Connors laimėjo JAV pirmenybes Forest Hills, Wimbledon buvo pasiekęs ketvirtąją vietą, kur kritę prieš Tanner, laimėjo JAV profesionalų pirmenybes uždarose patalpose Philadelphia, JAV pirmenybes ant molio Indianapolyje ir septynis kitokius turnyrus. Yra pralaimėjęs prieš Tannerį (du kartus), prieš Nastasę (du kartus) ir po kartą prieš anglą Cox bei Ramirezą.

Borg 1975 ir 1976 toje pačioje pozicijoje — antrasis. 1976 laimėjo Anglijos pirmenybes Wimbledon, baigmininkas JAV pirmenybėse Forest Hills, JAV profesionalų meistris Bostone ir t.t.

Nastasė, garsus ir savo pokštais, baigmininkas Wimbledon, pusiauibaigmininkas Forest Hills, laimėjo WCT Avis Challenge Cup Havajuose ir keturis kitokius turnyrus. Beje, Nastasė yra pralaimėjęs prieš Gerulaitį Toronte.

Panatta yra Italijos ir Prancūzijos meistris, Italijai padėjęs laimėti Daviso taurę. Panatta yra pralaimėjęs prieš Gerulaitį WCT varžybose.

O kas rašoma apie Gerulaitį? Paminėta, kad Vitas buvo pasiekęs ketvirtąją vietą Wimbledon, kur pralaimėjo prieš Ramirezą (prieš tai buvo įveikęs 1975 Anglijos meistrį Ashe). JAV pirmenybėse Forest Hills Gerulaitis buvo iškopęs į aštuntąją (pralaimėjo prieš Connors), baigmininkas Charlotte turnyre (pralaimėjo prieš australą Roche), WCT varžybose Toronte nugalėjo Kodes, Nas-

tasė, bet pralaimėjo prieš Borgą ir t.t.

Moterų dešimtukas

L'Equipe paskelbė geriausių pasaulio moterų sąrašą 1976: 1. Evert (JAV), 2. Coolagong (Australija), 3. Wade (Didžioji Britanija), 4. Casals (JAV), 5. Navratilova (iš Čekoslovakijos pasitraukusi į JAV), 6. Barker (Didž. Britanija), 7. Fromholz (Australija), 8. Jausovec (Jugoslavija), 9. Melville-Reid (Australija), 10. Stove (Olandija).

Gerulaitis — devintas JAV

JAV teniso sąjunga sudarė tokį JAV tenisininkų dešimtuką 1976: 1. Connors, 2. Dibbs, 3. Ashe, 4. Solomon, 5. Gottfried, 6. Tanner, 7. Stockton, 8. Smith, 9. Gerulaitis, 10. Lutz. Truputį stebina tretysis Ashe (ar nebus čia politinis linkiojimas?) ir aštuntasis Smith... Beje, sąjungos 1975 sąraše Gerulaitis buvo įrašytas ketvirtuoju.

Amerikiečių teniso žurnalai: Tennis ir World Tennis taip pat yra paskelbę geriausiųjų pasaulio lenteles. Vyrų grupėje pirmieji trys tie patys kaip Paryžiaus L'Equipe skiltyje, o moterų gr. — pirmosios šešios žaidikės. Visuose trijuose šaltiniuose vyrų gr. tie patys dešimt žaidikų, tik amerikiečių žurnalai Panattą smuko į 7 ar 9 vietą, o į ketvirtą įrašo Vilas.

K. Čerkeliūnas

BALTIMORE, MD

Lietuvių melodijos, radijo valandos, metinis linksmas vakaras bus sausio 15, šeštadienį, Lietuvių svetainės salėje. Pradžia 7:30 val. vak. Solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio pajavins vakarą su savo žaviu ir gražiu dainavimu. Šokiama groso Jono Lekevičiaus orkestras. Veiks bufetas su visokiausiais gėrimais ir gardžiais valgiais. Lietuvių melodijos valandėlei suėjo 28 metai, kai ji Baltimorės lietuviams teikia lietuviško gyvenimo žinias. Valandėlei vadovauja A. Juškus ir K. Lauskas.

Bingo Party surengė Šv. Alfonso parapijos sodaliets sausio 7 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Jos dėkingos visiems, kurie netingėjo dalyvauti tame vakare. Sodalietės pasistengs ir ateity turėti daugiau tokių vakarų. Be Bingo žaidimo, buvo ir gardžių valgių. Pelnas skiriamas sodalių reikalam.

Šv. Vardo draugijos 60 vyrų ir jaunuolių sausio 9 per 8:30 val. mišias buvo apdovanoti ištikimybės dovanom. Mišias aukėjo draugijos dvasios vadovas kun. A. Dranginis, dovanas įteikė prel. L. Mendelis.

Gordonas ir Elenora Matulioniai sausio 2 grįžo iš atostogų, kurias praleido Vero Beach, Floridoje. Jie abu dalyvauja lietuviškame gyvenime ir parengimuose. Gordonas dainuoja bosu Dainos vyrų chore.

Kazimieras Anskaitis, pirmosios kartos lietuvis, sulaukęs gražios senatvės, mirė sausio 1. Buvo malonaus būdo žmogus ir kaip susipratęs lietuvis dalyvavo lietuviškuose rengimuose. Vienas iš pirmųjų siuvėjų, kuris per ilgus metus dirbo siuvyklose. Palaidotas Loudon Parko kapinėse. Nuliūdime liko giminių ir draugai.

Lietuvių svetainės šerinininkas svarbus metinis susirinkimas bus sausio 30, sekmadienį, lietuvių svetainės kambariuose. Visi nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Bus padaryti apyskaitiniai pranešimai, renkami direktoriai ir aptariamieji veiklos planai. Po susirinkimo bus skanių valgių ir gėrimų.

Jonas Obelinis

Vitas Gerulaitis (kairėje) ir Bjorn Borg (Švedija)

GERA PROGA LIETUVIAM MENININKAM

Prof. dr. Br. Kaslas, žinomas knygų autorius, pasireiškia ir kaip meno filantropas: didelėmis pastangomis bei rūpesčiu sukaupė gausų įvairių menininkų, dailininkų tapybos bei skulptūros vertingų darbų rinkinį.

Dabar visi šie meno kūriniai išstatyti iš anksto paruoštoj, moderniai įrengtoj patalpoje — meno galerijoje, 381 N. Main St., Pittston, Pa. 18640.

Neseniai įvyko šios galerijos šaunus atidarymas. Per šešias valandas galeriją aplankė gausus būrys įvairių profesijų žmonių (daugiau kaip 300) ne tik iš Wyoming klonio, bet ir iš tolimųjų vietų; pvz. prel. J. Karalius iš Shenandoah, kun. A. Bartkus iš St. Clair, rašytojas L. Dovydenas su žmona iš Clarks Summit ir kiti.

Ši naujai įsteigta ir atidaryta meno galerija turi įspūdingą elektrinę įskabą — "Warehouse Art Gallery".

Galerijos atidarymo proga sutiktas prof. dr. Br. Kaslas tarp kitko pareiškė: "Būtų labai pagėdautina, kad ir lietuviai su savo meno darbais pasirodytų šioj meno galerijoje ir užsiangazuotų plačiąją Pennsylvanijos visuomenę".

Galerija atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais po pietų.

V. R-as

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

ŽINIOS IŠ JAV LB VEIKLOS

Philadelphijos ir Pietinės New Jersey LB apylinkės sausio 15, šeštadienį, 7 val. vak., Philadelphia Lietuvos Namuose ruošia JAV LB 25-mečio sukakties minėjimą. Akademinei daly kalbės LB pirmūnas, LB korporacijos dokumento signataras dr. Petras Vileišis. Meninė programą dalyvauja dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė, sol. Irena Stankūnaitė ir pianistė Anelė Kaulinytė. Sukaktis taip pat minima per Philadelphia Bendruomenės Balso radijo valandėlę, LB pirmuosius žingsnius nušviečiant Philadelphia LB apylinkės valdybos vicepirmininkui Vyta. Mato-niui ir pirmosios JAV LB tarybos nariui dr. Vincui Mačiūnui. Minėjimas pradėtas sausio 9 koncertu mišiomis Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, dalyvaujant organizacijom su vėliavom ir kun. dr. K. Širvaidiui sakant pamokslą.

Bridgeporto, Conn., LB apylinkė ir Lietuvos vyčių 141 kuopa įsijungė į Žmogaus Teisių dienos rengimo darbus. Dienos programa vyko gruodžio 9 Švč. Širdies universitete. Rengėjų tarpe buvo Bridgeporto katalikų diecezija, vietos protestantų Bažnyčios taryba, žydų ir ukrainiečių organizacijos. Kalbėjo Simas Kudirka, žydų disidentas Anatoly Shapiro ir JAV atstovų rūmų narys Christopher Dodd. Gruodžio 10 įvykį plačiai aprašė Bridgeport Post. LB apylinkės valdybai vadovauja inž. Ant. Ivaska.

Aušra Mačiulaitytė-Zerr, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, kreipėsi į Muenchene reziduojantį Radio Liberty programų skyriaus direktorių R. Tuck, prašydama sumažinti lietuviškųjų transliacijų valandų skaičių atstatyti į ankstesnę padėtį. Taip pat rašte iškėlė svarbą lietuviškajai Radio Liberty personalą išlaikyti prideramam intelektualiniam ir tautiniam lygį, pažymėdama, kad kai kurie kvalifikuoti tarnautojų ieškojimo ir samdymo metodai kelia abejones dėl jų pajėgumo ir sugebėjimo identifikuotis su pavergtaisiais lietuviais.

Atstovais į Lietuvos Fondo pelno skirstymo komisiją vienerių metų kadencijai JAV LB krašto valdyba paskyrė kultūros tarybos pirmininką J. Gailą, švietimo tarybos pirm. B. Juodelį ir Liudą Germanienę. Mokslo ir kūrybos simpoziumo komitete JAV LB-nei atstovauja Marija Remienė ir inž. M. Jakaitis.

Dr. Algirdas Budreckis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas ryšių palaikymui su lietuviškai nekalbančiais, paruošė medžiagą informacinėm brošiūrom — sąlankom, kuriose bus pristatyta anglų kalba Lietuva ir LB organizacija. Surinktoji informacinė medžiaga šiuo metu atiduota specialistam apipavidalinti, siekiant ją pritaikyti Amerikos "reklaminių technikos" reikalavimams. Mmimas sąlankas LB krašto valdyba planuoja išleisti šių metų pavasarį.

PLB ekskursijos į Australiją organizatorius Bronius Nainys, ekskursijos vadovė Nerija Linkevičiūtė ir keleivė D. Krumplienė (kairėje). 22 asmenų grupė išvyko gruodžio 18, grįžo sausio 9. Nuotr. R. Kasparo

VISIT LITHUANIA IN 1977 WITH UNION TOURS AND

SAS

TOUR	DEP. DATE	CITIES & NO. NIGHTS	PRICE*
401	May 12	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	\$ 859.00
402	May 19	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00
403	Jun 20	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
4031	Jul 18	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
404	Aug 15	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
405	Sep 22	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00

*Prices based on air fares as of November 1976 and subject to change.

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
Telephone (212) 679-7878

IŠ VISUR

— Arkivysk. Jurgio Matulaičio 50 metų mirties minėjimas Chicago rengiamas sausio 22-23. Šeštadienio vakarą Čiurlionio ansamblio koncertas Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, o sekmadienį specialios lietuviškos mišios Šv. Kryžiaus bažnyčioje.

— Pirmyn choras sausio 23 Chicago, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, stato operetę Grafas Liuksemburgas.

— Ruošiama lietuvių kelionė, globojama vysk. V. Brizgio, į Romą dalyvauti Šv. Jono Newmann kanonizacijoj, į Šventąją Žemę. Bus taip pat lankomasi Paryžiu, Liurde, Neapoly, Atėnuose, Vienoj. Kelionė įvyks birželio 13-30.

— Solistė Adriana Jocyte iš Argentinos atskrenda į JAV ir dviejų mėnesių laikotarpį dainuos lietuviams New Yorke, Clevelande, Chicago, Toronte, Montrealy, Hamiltone, Londone ir Detrote. Pirmas jos pasirodymas Š. Amerikos lietuvių tarpe bus Detrote sausio 15, šeštadienį, 8 val. vak. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre.

— Dail. Vlado Žiliaus paveikslų paroda Chicago, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje, vyks sausio 14-23.

— Dr. K. R. Jurgėlos knygos "Lithuania — The Outpost of Freedom" pristatymas įvyks sausio 15, šeštadienį, 5 val. po pietų The Army-Navy Club patalpose, 1627 Eye St., N.W., Washington, D.C. Pristatymą rengia Lietuvos vyčių 142 kuopa. Dr. Jurgėla anksčiau yra buvęs New Yorko ir New Jersey Lietuvos vyčių pirmininku. Jo naują knygą išleido National Guard of Lithuania in Exile, Inc. ir Valkyrie Press, Inc. leidykla.

— Muzik. Stasys Slizys prišuntė kun. Lado Budrecko redaguojamam naujam giesmynui jo sukomponuotas liturginius tekstus mišias ir pluoštą giesmių. Jų autorius yra baigęs Detrote Muzikos Konservatoriją ir įsigijęs diplomus iš muzikologijos ir vokalinės muzikos pedagogikos. Jau 25 metai jis vadovauja choram ir vargoninkauja lietuvių parapijoj.

— Dail. Aldona Audronytė-Variakojienė, gyvenanti Los Angeles apylinkė, Adomo Galdiko lietuvių dailės galerijai padovanojo (per Tėv. L. Andriekų) 2 savo aliejinis paveikslus. Galerijos vadovybė yra dėkinga dailininkei už dovaną.

— Kalėdinės muzikos koncertą Priskėlimo bažnyčioje Toronte, Ont., prieš Bernelių mišias atliko sol. J. Sriubiškienė, sol. S. Ziemelytė, sol. A. Simanavičius, sol. V. Verikaitis, Parkdale gimnazijos pučiamųjų instrumentų septynetukas, parapijos suaugusių choras su choro vadovu E. Krikščionu prie vargonų.

— Chicago, Ill., sausio 1 anksti rytą automobilio nelaimėj buvo sunkiai sužeisti rašytojai Povilas Gaučys ir Anatolijus Kairys. Emilija Gaučienė, neatgavusi sąmonės, Šv. Kryžiaus ligoninėje mirė.

— The Denver Post laikraštis gruodžio 25 išspausdino platų straipsnį apie tautinių šokių puoselėtoją Vytautą Beliajų. Ta proga prisiminta Lietuva, Kalėdos ir lietuviški papročiai. Dienraštis įsidėjo V. Beliajaus ir lietuviškais ornamentais papuoštos eglutės nuotraukas.

Nauji Darbininko skaitytojai: A. Budrikis, St. Petersburg, Fla. Užsakę kitiems: O. Kreivėnienė, Media, Pa., — V. Mickui, Palm Beach, Fla., D. Navickas, Piscataway, N.J. — Ch. Navickui, ten pat, dr. A. Stankaitis, Waterfield, Conn. — dr. J. Stankaičiui, Rochester, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata naujiem skaitytojams pirmiame metam tik 10 dol. Atnaujinant Darbininko prenumerata visiem 12 dol. metam.

SPORTAS

LA Klubu narių susirinkimas

Penktadienį, sausio 21, 7:30 val. vakaro, Kultūros Židiny šaukiamas visuotinis New Yorko Lietuvių Atletų Klubu narių susirinkimas. Šitoks susirinkimas būna tikrai vieną ar du kartus metuose. Kviečiami visi nariai: aktyvūs sportininkai (virš 18 metų), reguliarūs nariai, garbės nariai ir pagelbiniai nariai. Taip pat kviečiami visi sportuojančių vaikų tėvai, kurie dar nėra klubo nariais, atvykti į susirinkimą ir įsijungti į LA Klubu gyvenimą. Susirinkime bus svarstomi svarbūs klausimai: na-

rio mokesčio pakeitimai, statuto patikslinimai, sporto ir visuomeninė veikla ir naujos klubo valdybos bei rev. komisijos rinkimai. Dalyvavimas visam būtinam klubo egzistencijai ir jaunimo sportinio lavinimo atečiai išlaikyti.

Stalo teniso turnyras

Šį šeštadienį ir sekmadienį (sausio 15-16) Kultūros Židiny vyks didžiulis stalo teniso turnyras. Tai yra USTTA (stalo teniso sąjungos) sankcionuotas įvykis, kuriame dalyvaus ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai žaidėjai. Dalyviai susimoka registracijos mokesį, o aukštesnių klasių žaidėjai gauna pinigines premijas. Tikimasi apie 200 da-

lyvių, jų tarpe stalo teniso žvaigždžių ir iš tolimesnių vietovių. Šeštadienį žiūrovams įėjimas laisvas, o sekmadienį įėjimo kaina 1 doleris. Turnyro metu apatinėje salėje visą laiką veiks kavinė. Visuomenė kviečiama apsilankyti ir pasižiūrėti įdomių stalo teniso rungtynių.

Alg. Š.

IŠEJO IŠ KRAŠTO

Darbininko 1 nr. J. Kaunas rašo apie Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus globotą filmą vakarą, kuris įvyko gruodžio 4 Chicago Jaunimo Centro kavinėje. Balys Brazdžionis parodė tris filmus. Trečia-

me "pavaizduotos 1938 Europos krepšinio pirmenybės Kaune... Parodytos kai kurios krepšinio žaidynės: Lietuva-Latvija 129-128, Lietuva-Suomija 119-49, Lietuva-Prancūzija 94-85, Lietuva-Lenkija 130-94 ir kt." Informaciją J. Kaunas baigia sakiniu: "Verta visus filmus parodyti jaunimui ir mokykloms."

Filmų nemačius, nieko apie juos negalima pasakyti. Betgi skaičiai apie Europos krepšinio pirmenybes Kaune (tarp kitko, ne 1938, kaip rašoma, bet 1939) yra neribotos vaizduotės padarinys. Štai tikrosios minėtų rungtynių pasekmės: Lietuva-Latvija 37-36, Lietuva-Suomija 112-9, Lietuva-Prancūzija 47-18, Lietuva-Lenkija 46-18.

Kodėl smarkuoliai Chicago tuos taškus išdidino net iki penkių kartų, tik jie patys gali pasakyti. Amerikiečių tarpe populiarius anekdotai apie Texas — ten viskas didelio masto. Atrodo, kad Chicago lietuviai tarpe yra tokių, kurie anekdotine prasme bus ir Texas gyventojus pralenkę. Kažin ar toks statistinis kratinys teiktinas jaunimui ir mokykloms. (k)

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Pasaulio pretendentų 12-kos partijų mačas tarp T. Petrosiano ir V. Korčnojus prasidės vasario 20 St. Moritz, Šveicarijoje. Zuericho dienaštis apie tai pranešė: "Schach Todfeinde in der Schweiz" (Šachmatų mirtini priešai Šveicarijoje). Tekste pabrėžta, kad jie viens kito labai neapkenčia. Parašyta, kad pereitose pretendentų pusbaigmėse 1974, Odesoje, kai Korčnojus vedė 3-1, įjėdu piktai susiginčijo ir Korčnojus netvėręs rėžė antausį Petrosianui. Pastarasis nebaigęs rungtynių pasitraukė iš tų varžybų. Bet pyktis liko ant visados.

Pasaulio ir Europos jaunių p-

bės vyksta Groningene, Olandijoje. Dalyvauja 56 meistrai iš 500 šalių, jų tarpe amerikietis Mark Diesen ir viena japonė. Ketvirtame rate Diesen nugalėjo australą Rogers, vieną trijų pirmųjų, turėjusių po 3-0, o kitas pirmūnas sovietų Vladimirovas sudorėjo trečią pirmūną S. Wong iš Jamaicos. Dabar Vladimirovas su 4-0 eina pirmuoju, pustaškiu aplenkęs amerikietį Mark Dieseną.

Moterų tarpzoninėse abi amerikietės sulošė nekaip. Ruth Orton žaidė Olandijoje. Ji baigė 11-ta su 5 tš., pralenkusi brazilę, kolumbietę ir italę.

"Olimpinių vilčių" sąjunginį turnyrą Vilnių laimėjo Gediminas Rastenis (Vilnius), E. Pripis (Maskva) ir E. Mageramovas (Baku), surinkę po 8,5 tš., Lietuvos meistris A. Butnorius (Kaunas) 8, A. Makarovas (Maskva) 7, V. Survila (V), Veingoldas (Talinas), Žitkus (K) ir Ivanovas (Fergana) po 6,5 tš., 15-metis M. Mankus (K) ir Novikovas (V) po 6 t. Laimėtojas G. Rastenis, 22 metų, teikia daug vilčių. Jis liepos m. grįžo iš sąjunginių "Dinamo" p-bių su bronzos medaliu iš Liepojos, o dabar iškovojo aukso medalį. Tikėjime, kad iš jo išaugs rimta Lietuvos šachmatų jėga. Šiame turnyre jis įveikė Lietuvos meistrą A. Butnorį, Ivanovą, A. Mikėną, R. Žitkų ir V. Survilą. Lygiomis sužaidė su Makarovu, Pripiu (abu Sov.), Fokinu (Frunzė), M. Monkum, V. Zaurą, estu Veingoldu ir Mageramovu iš Baku. Pralaimėjo tik vienam Novikovui.

The Chess Correspondent gruodžio laidoj skelbia "Rating" sąrašą. Jame dr. Palčiauskas įvardintas trečiu Amerikos meistrui. 1. Cayford 1348, 2. Leigerwood 1293, 3.V.V. Palčiauskas 1286. Kiti mūsų šaliai su tokiais "ratingais": R. Blasius 695, M. Brazis 927, K. Merkis 1047, E. Tamutis 258, R. Valuckas 783.

Auka paremk lietuvišką spaudą, nes ji palaiko mūsų tautinę gyvybę!

"THE INN PLACE"

FOR RETIRED SENIOR CITIZENS. RESERVATIONS NOW BEING ACCEPTED FOR JANUARY 1977 ACCOMMODATIONS. EMPHASIS PLACED ON INDIVIDUALLY SPECIALIZED "LIVING" PROGRAM UNDER NURSING SUPERVISION IN STATE LICENSED FULLY SPRINKLERED, VICTORIAN MANSION. COME AND ENJOY GRACIOUS LIVING, EXCELLENT FOOD, ENTERTAINMENT IN SMALL SETTING LOCATED IN BEAUTIFUL SOUTHERN NEW HAMPSHIRE TOWN. RATES STARTING AT \$35 DAILY. FOR INSPECTION APPOINTMENT CALL MRS. KIROUAC AT 603 924-6941 OR WRITE ABOVE 50 SUMMER ST., PETERBORO, NEW HAMPSHIRE 03458.

WOOD FLOORS

SANDING & FINISHING 39 c A SQ. FT. EXAMPLE: AVERAGE 9'x10' ROOM ONLY \$35.10 PLUS TAX. SADDLES & CLOSETS EXTRA. PRICE INCLUDES SANDING SCRAPING SCREEN DISCING SEALER MINOR FILL INS. HARD WEARING POLYURETHANE FINISH STAIN ALL COLORS SLIGHTLY HIGHER FREE ESTIM. REPAIRS/INSTALLATION (212) 843-5769

HARTMAN'S GULF SERVICE STATION

OPEN 7 DAYS A WEEK GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE, TIRES BATTERIES AND ACCESSORIES TOWING FOR OUR CUSTOMERS ALBANY & VENTNOR AVE ATLANTIC CITY CALL 609 345-2428

TURN OLD FURNITURE INTO NEW

HAND STRIPPED AT DIPPED PRICES (212) 849-7862

SEASON'S GREETINGS BLIMPIE BASE

AN ADVENTURE IN EATING OPEN 7 DAYS A WEEK 193 NEWARK AVENUE JERSEY CITY, N.J. WE DELIVER CALL (201) 451-4589

SEASON'S GREETINGS RICKY'S COLLISION

517 22ND STREET UNION CITY, N.J. TELE: (201) 667-1060 MR. REINERO DEL VALLE

FIRE WOOD CUT & SPLIT HARDWOOD

WE DELIVER TO L.I. AREA PENNA CALL 215-536-5560

STEAK PUB

246 ROUTE 303 TAPPAN, N.Y. OPEN 7 DAYS A WEEK FINEST OF CUISINE BRING THE FAMILY FOR SUNDAY DINNER CALL 914 399-2001

COOK SAUTE

EXP. WITH ITALIAN-AMERICAN COOKING BACKGROUND WHO TAKES PRIDE IN USING PRIME QUALITY IN EVERYTHING, GOOD PAY, BENEFITS, ETC., APPLY MORNINGS JOHN CORNETTA'S IRON HORSE RESTAURANT, RTE. 1 PROVIDENCE HIGHWAY, NORWOOD, MASS.

Florida

WATERFRONT LOTS FOR SALE LOCATED AT BROADWATER ESTATES ST. PETERSBURG FLORIDA FOR INFO CALL: 1-617 933-3671

LEROY'S TRANSMISSION INC.

DIAGNOSTIC CENTER FOREIGN & DOMESTIC SPECIALIZING IN TRANSMISSIONS. FREE TOWING. 756-7277 1452 ATLANTIC AVE. BKLYN.

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

KING AUTO RE-CONDITIONING

Specializing in Custom Simolizing, Consists of Engine Cleaning, Interior Cleaning, Seat carpets & Door Panels, Vinyl Top Cleaning Exterior Compound & Wax Special Prices for Car Dealers Pick-ups & Deliveries Everywhere. Clearance Clearance

OWN A BIT OF FLORIDA

1 to 10 acre Ranchettes with used or refurbished mobile homes from \$9900. A mini farm to raise chickens, grow vegetables. A place to live real good & inexpensively. Easy terms. Call owner (212) 866-5122 or write P&B Ranchettes, PO Box 437 Valley Stream, N.Y. 11580.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-4201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939

north shore community college

DIVISION OF CONTINUING EDUCATION AND COMMUNITY SERVICES

SPRING SEMESTER 1977

CLASSES START JANUARY 31

DAY, EVENING AND WEEKEND CLASSES
300 CREDIT AND 80 COMMUNITY SERVICE COURSES
AT THE FOLLOWING CAMPUSES:
Beverly, Gloucester, Lynn, Saugus, and Swampscott

NORTH SHORE COMMUNITY COLLEGE IS —

— AN ACCREDITED PUBLIC TWO-YEAR INSTITUTION —

— APPROVED FOR VETERANS' TRAINING —

— G.E.D., CLEP, AND CERTIFIED PROFESSIONAL SECRETARY EXAM —

TEST CENTER

— AND A SPONSOR OF "COLLEGE CREDIT BY TELEVISION" —
To learn more about the courses and services at the College, obtain a Spring 1977 catalog by calling 927-4850 or by mailing coupon.

NORTH SHORE COMMUNITY COLLEGE
DIVISION OF CONTINUING EDUCATION AND COMMUNITY SERVICES
3 ESSEX STREET, BEVERLY MA 01915

NAME
ADDRESS
No. Street City State ZIP CN

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose
kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LEKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų
lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAIMS
(ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

NAUJOS PLOKŠTELĖS

JAUNA NAKTIS — ŽIBURĖLIS — PRIE UGNIAKURO — AIDAS. Visos plokštelės įdainuotos solistų — estradinės dainos su orkestru. Kiekvienos kaina 5 dol.

JŪROS LOPŠINĖ, solistų įdainuota 14 lietuviškų dainų su orkestru palyda. Stereo. 7 dol.

VIOLETA, V. Rakauskaitės lengvos muzikos populiarios estradinės dainos. Kaina 6 dol. Persiuntimui 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Dievui ir Tėvynei, Baltimorės vyrų choro Daina įdainuota 14 giesmių ir dainų.

Aušra, Windsoro mergaičių Aušros kvarteto įdainuota 15 dainų.

L. Barauskas — pomirtinis aktorius pasakojimų rinkinys.

Taip pat gaunama K. Petrausko, S. Citvaro, Kokiais keliais aš keliausiu, Baltijos vyrų kvarteto 11 populiarių dainų, Dolskio 10 šokių rinkinys, Pupų dėdės ir dėdienės polkos, Linksmieji broliai, juokų-humoro rinkiniai, ir Šabaniausko 4 paskiros plokštelės.

Virš minėtos plokštelės kiekviena kaštuoja po 6 dol. Persiuntimui pridėdam 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keisdamas adresą, būtina pridėti senąjį!

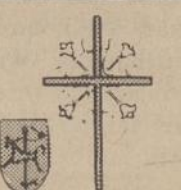
DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

A GOING BUSINESS CONSISTING OF:
1) SUPERMARKET WITH GOOD MODERN EQUIPMENT NECESSARY FOR HANDLING ALL KINDS OF MEATS.
2) SMALL LINE OF HARDWARE.
3) CAR SERVICE CENTER WITH SELF SERVICE GAS.
Will sell inventory, lease or sell equipment building and land. Located 3 miles south of Angler on N.C. 55. Located at crossroads 4 miles east of Campbell College. Reason for selling: other interests. 919 639-4595 daytime or 919 639-4633 at night

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

PARENGIMAI KULTŪROS ŽIDINY

Sausio 15 ir 16, šeštadienį ir sekmadienį, — stalo teniso turnyras visose salėse.

Sausio 22, šeštadienį, — skautų sueigos.

Sausio 22 ir 23, šeštadienį ir sekmadienį, — mažojo salėj dail. J. Rūtenio paroda. Rengia Laisvės Žiburys.

Sausio 23, sekmadienį, — Adrians Jocytes koncertas didžiojo salėj. Rengia New Yorko lietuvių jaunimo sąjunga.

Sausio 29, šeštadienį, — Lietuvių Bendruomenės Atlanto rajono suvažiavimas mažojo salėj nuo ryto 9 v. iki vakaro 7 v.

Sausio 29, šeštadienį, — skautų remti tėvų komiteto balius didžiojo salėj.

Sausio 30, sekmadienį, — Vaižganto Kultūros Klubo popietė mažojo salėj. Tema — Vakaras su rašytoju Algirdu Landsbergiu ir lietuvių exlibrisai.

Vasario 5 iki vasario 13 — 8-toji dailės paroda visose salėse.

Vasario 19, šeštadienį, — kaukių balius didžiojo salėj. Rengia ateitininkai.

Vasario 20, sekmadienį, — Lietuvos nepriklausomybės minėjimas visose salėse.

Vasario 26, šeštadienį, — skautų sueigos.

Vasario 26, šeštadienį, — Vliuko suvažiavimas mažojo salėj nuo 9 iki 10 v.v.

Vasario 27, sekmadienį, — "Steigiamojo seimo" knygos pristatymas mažojo salėj. Rengia Tautos Fondas.

POPIETĖ SU RAŠYTOJU ALGIRDU LANDSBERGIU

New Yorke gyvena rašytojas Algirdas Landsbergis. Gyvena jis lyg atokiai nuo visų, retai kur rodosi, nes susidėjo tokios gyvenimo sąlygos. Jis profesorijauja Fairleigh Dickinson universitete, New Jersey, o gyvena Richmond Hill, N.Y. Tai nedaug lieka laiko kokioms išeigom, jei nori dar ir sau padirbėti.

Algirdas Landsbergis reiškiasi bent keliais žanrais — yra rašęs poezijos, rašęs beletristiką ir už savo romaną "Kalionė" yra laimėjęs Draugo premiją. Yra išleidęs novelių rinkinį. Daugiausia jis parašė dramų. Tai lietuviškas dramaturgas, kuris savo modernia dramos forma eina su dabartimi, siekia net absurdo teatrą. Šiaip daugumoje jo veikalai sukurti logišku sprendimu ir paremti simbolika.

Jis turi ir sąmojo, kuris nuolat teka iš pokalbių su juo. Daugiau tų sąmojų jis suranda, kada pats skaito tekstą. Taip jo skaitymas yra spalvingas ir įdomus.

Popietė su rašytoju Algirdu Landsbergiu rengiama Vaižganto Kultūros klubo sausio 30 Kultūros Židinio mažojo salėje. Pradžia 4 v. po pietų.

Kovo 5, šeštadienį, — pasirengimas Kaziuko mugėi visose salėse.

Kovo 6, sekmadienį, — Kaziuko mugė visose salėse.

Kovo 12, šeštadienį, — skautų sueigos.

Kovo 13, sekmadienį, — Vaižganto Kultūros Klubas mažojo salėj.

Kovo 19 ir 20, šeštadienį ir sekmadienį, — dail. K. Žoromskio apžvalginė paroda visose salėse.

Kovo 26 ir 27, šeštadienį ir sekmadienį, — apygardos sporto žaidynės visose patalpose.

Balandžio 2, šeštadienį, — skautų sueigos.

Balandžio 2 ir 3, šeštadienį ir sekmadienį, — M. Jankausko paroda mažojo salėj. Rengia vyr. skaučių židinys Vilija.

Balandžio 16, šeštadienį, — Laisvės Žiburio parengimas visose salėse.

Balandžio 17, sekmadienį, — Atvelykio stalas didžiojo salėj.

Balandžio 23, šeštadienį, — Atlanto rajono skautų suvažiavimas mažojo salėj.

Balandžio 23, šeštadienį, — Maironio lituanistinės mokyklos balius didžiojo salėj.

Balandžio 24, sekmadienį, — lėlių teatras.

Balandžio 30 ir gegužės 1, šeštadienį ir sekmadienį, — sporto žaidynės.

Gegužės 7, šeštadienį, — skautų sueigos, ateitininkų susirinkimai, vakare mažojo salėj vyr. skaučių židinio Vilijos vakaras.

Gegužės 14, šeštadienį, — Moterų Vieniybės balius didžiojo salėj.

Gegužės 15, sekmadienį, — Vaižganto Kultūros Klubo popietė mažojo salėj.

Gegužės 21, šeštadienį, — jaunimo choro koncertas didžiojo salėj.

Birželio 5, sekmadienį, — Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo iškilmės visose salėse.

Rekolekcijos lietuviams kunigams

Pereitais metais Lietuvių Kunigų Vieniybės centro valdyba pirmą kartą suorganizavo tik lietuviams kunigams atskiras rekolekcijas, kurios įvyko birželio mėn. pas seseles, Putnamo vienuolyne. Dalyvavo 20 kunigų su viršum. Rekolekcijomis kunigai buvo labai patenkinti, todėl prašė ir 1977 metais tokias rekolekcijas suorganizuoti.

Kunigų Vieniybės centro valdyba, vykdydama kunigų pagėdavimą, šiais metais tokias rekolekcijas organizuoja birželio 6-10 Putname. Rekolekcijom vadovaus tėvas G. Kijauskas, SJ.

Be to, Kunigų Vieniybės metiniame seime, įvykusiame spalio 6-7 Chicagoj, kunigai pageidavo, kad tokios tik lietuviams kunigams atskiros rekolekcijos būtų suorganizuotos ir Chicago apylinkės kunigam. Seimas tuo reikalui rūpintis įgaliojo kun. Kęstutį Trimaką, tėvą Joną Duobą, MIC, ir kun. Jurgį Šaraušką.

NEWARK, N.J.

Švč. Trejybės lietuvių parapijoje Kalėdos atšvęstos su tinkamomis iškilėmis. Liturgijai vadovavo klebonas prel. J. J. Scharnus. Kalėdų naktį jam talkino Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP, iš Washington, D.C., ir Tėv. V. Balčiūnas, OFM, iš Brooklyno. Puikiai giedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas Klemenso Bagdonavičiaus. Vidurnakčio mišiose dalyvavo labai daug žmonių. Tai kelių paskutinių metų rekordinis skaičius.

Naujų Metų sutikimas parapijos salėj praėjo puošniai ir jaukiai.

Prel. J.J. Scharnus, Švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas, dėkoja parapiečiam už parapijos palaikymą ir gausias aukas. Džiugu, kad visų bendromis pastangomis galima išlaikyti šią gražią lietuvišką parapiją. F.V.

LOS ANGELES, CALIF.

Kun. dr. Algirdas Olšauskas, jau aštuoneri metai dirbęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, sausio 20 minės 25 metų kuni-gystės sukaktį.

Balfo labdaros ir vjaus užbaigimo balius Šv. Kazimiero parapijos salėj įvyks sausio 22. Stalai iš anksto užsisakomi pas R. Dabšį ir A. Mitkevičių.

Vasario 16-tosios minėjimas šiais metais vyks vasario 13.

Kristina Lauraitė, dirbusi mokslinių tyrinėjimų srityje, iš Ohio persikėlė į Kaliforniją ir pradėjo dirbti Lockheed bendrovėje. Kristina įsikūrė Valencia, Calif. Vietos lietuviai jaunai kaimynei išklė jai laukų susipažinimo priėmimą.

Raimundas Čiurlionis, baigęs aeronautikos mokslus ir tarnavęs Amerikos aviacijoje, pradėjo dirbti Flying Tigers linijoj kaip lakūnas. Ši bendrovė prekių pervežime aptarnauja Amerikos ir Azijos kraštus. Raimundas yra susipratęs lietuvis ir jūrų skautas. Jo mamytė Birutė Čiurlionienė gyvena Los Angeles, Calif. — L.Ž.K.

NAUJOS MIŠIOS

Sesuo M. Bernarda Venckutė, kazimierietė, sukompnavo naujas mišias šv. Kazimiero garbei. Mišios turi šias dalis: įžangos giesmę, Gloria, Evangelijos priegiesmį, aukojimą, Sanctus, Eucharistijos garbinimą, pabaigos giesmę, iškilmių giesmę.

Giesmės nekasdieniškai melodingos ir išradingos. Šios mišios bus įdėtos į kun. L. Budreco rengiamą giesmyną.

Sesuo Bernarda 1975 laimėjo M. K. Čiurlionio konkurso premiją už fortepijono veiklą. Ji taip pat paruošė ir išleido vargonininkam skirtą giesmyną "Reikalingiausios giesmės", atskira knygtė išleista tų giesmių tekstai. Giesmyno kaina — 3.50 dol., tekstų knygtės kaina — 1 dol. Užsisakyti galima šiuo adresu: St. Casimir Sisters, Book Department, 2601 W. Marquette Road, Chicago, Ill. 60629.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1977 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata yra 12 dol. metam. Naujiem skaitytojams pirmiem metam tik 10 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1975-6 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975-6 metus, bet nekelpia dėmesio. Nesulaukus mokėčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimus. DARB ADM.

Po Vasylių koncerto iš k. Dalia Sakaitė, Aldona Kepalaitė, Petras Tutinas, Vida Krištolaitė, Vytenis Vasyliūnas, Izidorius Vasyliūnas. Pranė Ažuolienė, kun. Kazimieras Pugevičius. Nuotr. L. Tamošaitis

LAKE WORTH, FLORIDA

Lietuvių Lake Worth Klubas kiekvieno mėnesio antrą šeštadienį turi susirinkimus. 1976 gruodžio 11 įvykusiame susirinkime buvo aptartas Vasario 16 minėjimas, kuris įvyks 1977 vasario 12 su tokia dienotvarkė: 1 val. po pietų bažnyčioje lietuviškos pamaldos ("M" ir 4th North Ave.), 2 val. po pietų Carpenter Hall salėje (611 Lucerna Ave., Lake Worth, Fla.) minėjimas: paskaita, meninė dalis ir pietūs. Prašome svečius iš šiaurės, kurie atostogauja Floridoj, taip pat apylinkėj gyvenančius lietuvius šiame Lietuvių Lake Worth Klubu ruošiamame Vasario 16 minėjime atsilankyti.

Turim apgailestauti, kad ilgametė klubo narė Antanina Bortvikienė iš Lake Worth išsikelia gyventi į North Carolina pas savo dukrą. Klubas, atsidėkodamas už jos veiklą, po susirinkimo prie vaišių stalo sugiedojo jai Laimingų metų. Keli kalbėtojai apgailestavo jos išvažiavimą. A. Bortvikienė net 5 metus išbuvo klubo sekretore.

Norį pabėgti iš šiaurės nuo šalčio, važiuokite į žaliuojantį Lake Worth ir jo apylinkę. Turėsite progą maloniai pasišildyti. G-E. A.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

LAISVĖS VARPAS Sekm. 11-12 val. WWEL, 1430 KC. P. Viščinis 173 Arthur St. Brockton, Mass. 02402. Telef. 586-7209

— Saulėtos Arizonos šiltas ir sausas oras pritraukia vis daugiau ir daugiau lietuvių, beiškančių sveikesnio klimato. Namų kainos kol kas čia dar yra žemesnės negu kitur. D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7th Street, Phoenix, Az. 85020.

WORCESTER, MASS.

Kalėdų eglutė

Aušros Vartų lituanistinė mokykla gruodžio 26 tos parapijos salėj surengė Kalėdų eglutę.

Visus susirinkusius pasveikino mokytoja stud. B. Miliauskaitė ir pranešė, kad mokiniai programą pradeda vaidinimu "Kalėdų Senelio apsilankymas", kurį paruošė I. Regienė. Vaidinami visi mokiniai, gerai atlikdami savo roles. Pabaigoj nyktukai su pilnomis rogutėmis dovanų atvežė į sceną Kalėdų Senelį, o juo buvo mokinys V. Bazikas.

Po vaidinimo mokiniai, vadovaujami mokytojos stud. A. Dabrilaitės, pagiedojo keletą giesmių.

Ruošiant Kalėdų eglutės programą, daug širdies ir pasiaukojimo įdėjo buvęs ilgametis

Darbininko skaitytojai, suprasdami spaudos padidėjusias išlaidas, prisituntė su prenumeratos mokesčiu ir auką spaudai paremti: 50 dol. V. Lukas, Kew Gardens, N.Y., 38 dol. J. Kackelis, Northampton, Mass., 18 dol. Capt. P. P. Vainius, Fayetteville, N.C., 13 dol. Z. Krasauskas, Chicago, Ill. Padėka aukotojam. Ta pačia proga pranešama, kad kai kurie skaitytojai dar vis neapsimoka už 1975 ir 1976 m. Pagal pašto reikalavimą neapsimokėjusiems turėsime nutraukti siuntinėję Darbininką. Metinė prenumerata yra 12 dol., 10 dol. tik pirmiem metam. Kalendoriaus išlaidom pridėdama laisva auka. Darb. adm.

mokyklos vedėjas J. Baškys, keletą šeštadienių pavadavęs mokytoją A. Dabrilaitę.

Atsilankė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, ir paaugojo 100 dol. Dalyvavo ir jo asistentas kun. B. Uždavinis, MIC.

LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas tarė trumpą žodelį, pasidžiaugdamas gražia mokyklos veikla ir apgailestaudamas, kad ne visi tėvai duoda progą vaikam promokti lietuvių kalbos; mokyklai paremti jis įteikė tėvų komiteto pirmininkei N. Prancevičienei 150 dol. čekį. Lietuvių Labdaros Maironio Parko Draugijos pirm. K. Adomavičius trumpu žodeliu priminė, kad Maironio Parkas rėmė ir visada rėms lituanistinę mokyklą; įteikė asmenišką 10 dol. auką. Vietoj gėlių, mirus pusbroliui a.a. Jonui Pauliukoniui, Gema, Jurgis, Zigmas ir Julius Šermukšniai paaugojo 40 dol. Žymūs lietuviškų parengimų lankytojai ir lietuviškų reikalų rėmėjai W. Kariytais paaugojo 15 dol.

Tėvų komiteto iniciatyva ir tėvų prisidėjimu visi buvo pavaisinti. Atsilankė gražus būrelis mūsų kolonijos gyventojų, kurie interesuojasi mūsų jaunimo auklėjimu. Tikrai buvo džiugu matyti jaunąsias šeimas, atvažiuojusias su mažais vaikučiais, nežūrint, kad oras buvo nelabai palankus. Kūdikis juokas ir krykštavimas suteikė džiaugsmo visiem. Sveikinam tas šeimas ir tikim, kad jų parodytu gražiu parvyzdžiu paseks ir kitos.

J.M.

SPRINGTIME IN LITHUANIA
TWO WEEKS \$1,176.00
APRIL 23/77 — MAY 7/77

YOUR VACATION INCLUDES:

Roundtrip Airfare Via Finnair from J.F. Kennedy
Transfers between Airports and hotels
Baggage Handling
First Class Hotel Accommodations
Three Meals Daily
Sightseeing in Each City

ITINERARY INCLUDES:

A visit to Helsinki, Leningrad, Riga and SEVEN DAYS IN LITHUANIA

For further information please call collect Esther or Gisela at 677-7778

globetravel service of Avon

20 East Main Street • Avon, Connecticut 06001
Tel. (203) 677-7778

Jono Vanagaičio kuopos šaulių inž. Antaną Kriščiūną, jo broliui majorui

JUOZUI KRIŠČIŪNUI

Vokletijoj mirus, giliai užjaučiam ir kartu liūdime.

Bostono Šauliai

Mielus ALEKSANDRĄ ir DR. JUOŽĄ KAZICKUS dėl mylimo sūnaus

A.A.

ALEKSANDRO — KĘSTUČIO

mirties giliai užjaučiame

E. Grudzinskiene
G. Treimaniene
N. V. Kentai
A. G. Griniai
R. A. Gudaičiai

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5 1/2%
• Special Notice a/c — 5 1/2%
• 1 year Term Deposit — 5 1/2%
• 2 year Term Deposit — 6%

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352

Administr. (212) 827-1351

Spaustuvė (212) 827-1350

Vienuolynas .. (212) 235-5962

K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny bus sausio 30, sekmadienį, 12 val.

Klaipėdos Krašto prijungimo prie Lietuvos minėjimas bus sausio 16, sekmadienį, 2 v. po pietų Christ Congregational bažnyčioje, 91 Street ir 85 Road Woodhavene. Pradžioje bus ekuumeninės pamaldos, kuriose dalyvauja kun. K. Pugevičius ir evangelikų kunigas. Vietoj sergančio kun. P. Dagio dalyvauja latvis kun. R. Zarinš. Po pamaldų tos parapijos salėje įvyks minėjimo programa. Apie Liudviką Rėžą jo gimimo 200 metų sukaštis proga kalbės dr. Jonas Stiklorius iš Philadelphia. Bus pristatytas Lietuvos Tyrimo Instituto išleistas trečias tomas apie Mažąją Lietuvą. Apie šį leidinį kalbės Lietuvos Tyrimo Instituto pirmininkas J. Audinas. Bus kavutė ir užkandžiai. Visi kviečiami. Minėjimą rengia bent keturios organizacijos: L.N. Kovų Savanorių Sąjunga, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija, ramovėnai ir šauliai.

Skautam Remti Komiteto tradicinis balius bus sausio 29, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny.

Adriana Jocyte, pagarsėjusi Argentinos dainininkė, atvyks į Šiaurės Ameriką ir čia koncertuoja eilėje miestų. New York'e jos koncertas bus sausio 23, sekmadienį, 3:30 v. po pietų Kultūros Židiny. Šį jos koncertą New York'e rengia Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuriai talkina vietinės jaunimo organizacijos.

Maironio lituanistinės mokyklos šio šeštadienio pamokos bus įprastinėje vietoje. Pirmasis šių mokslo metų pusmetis baigiasi sausio 22. Tą dieną bus ir mokytojų tarybos posėdis. Naujas pusmetis prasideda sausio 29.

Muzikas Algirdas Kačanauskas dar tebėra ligoninėje ir pamažu sveiksta dr. A. Snieskos priežiūroje. Apieškimą parapijos bažnyčioje jį pavaduoja muzikos studentas Viktoras Ralys.

Jonas Vizbaras, iš Bostono, Naujais Metams buvo atvykęs į New York'ą ir svečiavosi pas J. ir P. Kunigėlius. Jo palydėtas, jis lankėsi pranciškonų spaustuvėje, kur apžiūrėjo mašiną ir susipažino su ofsetiniu spausdinimo principu. Taip pat lankėsi ir Darbininko redakcijoje bei administracijoje ir laikraščio palikto auką.

Petras Jurgėla parašė didesnę darbą apie gen. Povilą Plechavičių plačiai apžvelgdamas jo karinę karjerą ir jo nuveiktus darbus. Dar bus pridėta kita reikiama medžiaga. Šią monografiją leidžia Kario žurnalas.

Dail. Alfonso Dargio kūrinių paroda New York'e rengiama spalio 15-16 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dailininkas gyvena Rochester, N.Y., ir labai kūrybingai reiškiasi.

Aštuntoji dailės paroda bus atidaryta vasario 5, šeštadienį. Atidarymo metu bus paskelbtos ir įteiktos visos premijos. Paroda tęsis visą savaitę. Uždaro ma vasario 13, sekmadienį. Tada bus paskelbta populiarumo premija.

Rašytojas Aloyzas Baronas atvyks iš Chicago ir čia dalyvauja literatūros vakare — koncerte, kuris rengiamas vasario 12 Kultūros Židinyje.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus vasario 20 Kultūros Židiny. Programoje dalyvauja daug jaunimo. Pagrindinė kalbą pasakys Algis Zaprackas iš Detroito, buvęs pirmojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas, praeituose rinkimuose kandidatavęs į JAV kongresą. Minėjimą rengia New York'o Alta.

New York'o Altos posėdis bus sausio 14, šį penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny.

Būsimiems kaukių baliams dalyviams primename, kad laikas projektuoti kostiumus Užgavėnių kaukių baliui, kuris bus vasario 19 Kultūros Židiny. Šiomet numatoma duoti daugiau premijų.

Vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga bus sausio 20, ketvirtadienį, 7:30 v.v. pas Živilę Jurienę.

Gediminas Naujokaitis ir Rimas Gedeika buvo išvykę trijų savaitžių atostogų į Pietų Ameriką. Aplankė Argentina, Čilę, Peru. Grįžo sausio 8.

Naujų Metų sutikimas, su ruoštas LB New York'o apygardos ir apylinkių Kultūros Židiny, praėjo pakiliai ir nuotaikingai. Gražiai buvo papuošti stalai, dekoruota salė. Sutikime dalyvavo apie 250 žmonių. Šokiam grojo Atspindžių orkestras iš Londono, Ont. Muzika buvo puiki. Puikūs buvo visi valgiai, kuriuos pagamino Elena Mickeliūnienė.

Antanas Gantautas, sulaukęs 79 metų amžiaus, gruodžio 19 mirė Bridgeport, Conn. Velionis buvo gimęs 1897 lapkričio 3 Panevėžio apskr., Gustonių kaime. Į JAV atvyko 1950 ir visą laiką gyveno Bridgeport, Conn. Vietoj gėlių ir vainikų velionio draugai ir giminės suaukojo Kultūros Židiniui 50 dol.

Pauliaus Jurkaus Juodvarniai, pasaka-poema, išleista Darbininko, gaunama Darbininko administracijoje. Kaina 5 dol.

Maironio lituanistinės mokyklos 5 ir 6 skyriaus mokiniai, suvaidinę "Daržovių gegužinę" sausio 9 Kultūros Židiny. Nuotr. L. Tamošaičio

SPALVINGA MAIRONIO MOKYKLOS EGLUTĖ

Maironio lituanistinė mokykla sausio 9 surengė savo kalėdinę eglutę. Tai buvo didelė ir nuotaikinga vaikų šventė, į kurią susirinko ne tik Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai, bet ir jaunesni vaikai, kurie dar nėlanko mokyklos. Susirinko ir baigusieji.

Repeticijų šeštadienis

Šeštadienį mokykla persikėlė į Kultūros Židinį. Visas laikas buvo paskirtas repeticijoms. Didžiojoje salėje vyko choro repeticijos, šokių, vaidinimų, buvo kartojama ir kartojama. Tie, kurie nebuvo scenoje, mažojoje salėje ir kitur dirbo prie stalų, skaitė ir rašė.

Septinto ir aštunto skyriaus

Dail. Česlovas Janušas aštuntosios dailės parodos proga vasario 11, penktadienį, demonstruos paveikslų tapymo techniką. Demonstracija bus Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Solistė Ona Pliuskonienė iš Philadelphia's su kompaniatore A. Kaulinyte dalyvauja literatūros vakare-koncerte, kuris bus vasario 12, šeštadienį, Kultūros Židiny. Koncertas rengiamas ryšium su aštuntoji dailės paroda, ir tuo pati savaitė padaro kultūros savaitę.

Woodhavene parduodamas moderniai įrengtas paskiras 4 šeimų namas su 5 garažais, su dideliu žemės plotu (50x100), arti gero susisiekimo, prie mokyklos ir krautuvės. Parduodama už gerą kainą. Tel. VI 6-3075.

Woodhavene parduodamas 2 šeimų mūrinis namas. 5 ir 6 kambarių butai moderniai įrengti. Tel. MI 7-4544 tarp 8-9 v.v.

Darbininko 1977 m. kalendorius skaitytojams buvo išsiuntinėtas 1976 lapkričio mėn. Jei kas negavo, ar norėtų gauti daugiau egzempliorių, prašom prisijusti 2 dol. išlaidom padengti.

Woodhavene išnuomojamas 3 kambarių butas su virtuve. Pageidaujamas vienas asmuo. Tel. VI 6-3075.

— **ST. PETERSBURG, FLORIDA** ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybės kreipkitės į **ANGELE KARNIENĘ**, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

MT. PLEASANT LODGE, Phoenixia, N.Y. Tik dalyvaujant "Havajų" balių sausio 29 turėsite progą laimėti LITO BENDROVĖS dovaną skautų veiklai paremti — dviejų asmenų slidinėjimo ar poilsio savaitgalį šioj vaikioj ir gražioj New York'o kalnų sytainėj. Nuotr. V. Augustino

mokiniai trečios pamokos metu aplankė spaustuvę, Darbininko redakciją ir apžiūrėjo A. Galdiko galeriją.

Tą naktį buvo gražiai pasnigę, tai mokiniai vis prisitaikydavo ir su sniegu pasimėtyti. Tai jiems sudarė vieną iš maloniausių sportų. Parengiamieji darbai buvo baigti pamokų metu. Apie pirmą mokiniai išvažinėjo į namus. Tada buvo įrengiama scena. Šie darbai užtruko iki 9 v.v.

Jaunimo pamaldos

Sekmadienį, sausio 9, suvažiavo į jaunimo pamaldas gana daug jaunimo. Giedoją jaunimo chorėlis. Pamaldas laikė Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Po pamaldų buvo porą valandų laiko iki Maironio mokyklos programos. Tada visi turėjo progos

S. IR S. VAŠKIAI IŠVYKSTA IŠ NEW YORKO

Sausio 9 p. Čiurlių namuose buvo surengtos išleistuvės Sofijai ir Stasiui Vaškiams, kurie netrukus išvyks į nuolatiniam apsigyvenimui į Floridą.

Su jais atsisveikinti susirinko gausus būrys. Susėdus prie šventiška papuoštų stalų, giminių vardu žodį tarė Petras Montvila, apgailestaudamas, kad netenkame miegų ir veiklių žmonių. Steponas Zobarskas draugų vardu palinkėjo daug šiltų, bet taip pat ir lietuviškai veiklių dienų Floridoj. Prisiminimui susirinkusieji įteikė dovaną. Abu Vaškiai šiltai padėkojo atsilankiusiems ir pakvietė visus aplankyti ir jų naujus namus.

Jiems sugiedota Ilgiausių metų. New York'o lietuviai netenka daugiametio Kalėdų senelio, Perkūno choras praranda vieną tenorą, o Apieškimą parapijos choras netenka dviejų darbščių choristų.

Telydi juos sėkmė ir saulėtos dienos naujoje gyvenvietėje! (S.L.)

NIDOS leidyklos Anglijos išleistas kasdien nuplėšiamas kalendorius gaunamas ir Darbininko administracijoje. Su persiuntimu kaina 4.50 dol.

Prisikėlimo parapijos išleistas kalendorius knygos formato su pasiskaitymais ir informacijom. Su persiuntimu kainuoja 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko administracijoje.

pasikalbėti, pavalgyti kavinėje. Žmonių buvo pilna visur. Visurėjo paskutiniai pasirengimai loterijom, vaidinimam.

Didžiulis vaikų choras

Pradėta punktualiai — 3 v., kaip buvo skelbta. Uždangai prasitraukus, scenoje matėsi didžiulis mokyklos vaikų choras. Galėjo jų būti per 100. Sonuose buvo sugrupuoti angeliukai, dešinėje buvo ir gyvasis paveikslas, atėjo ir Trys karaliai ir sudėję dovanas. Ji atėjo prisiderinę prie giesmės posmų.

Šį didžiulį chorą parengė muzikė Nijolė Ulėnienė. Ji ir dirigavo chorui, akomponavo Darius Šalavinskas, fleita pritarė D. Bobelytė.

Choras pagiedojo keturias giesmes: Kalėdinę lopšinę, Žiburėliai dangaus, Žodžius šiom giesmėm parašė kun. St. Yla, melodijas sukūrė Nijolė Ulėnienė. Toliau buvo Kalėdos Lietuvoj, žodžiai ir muzika A. Mikulskio. Jos refrenas buvo palydėtas skambučiais.

Ketvirtoji giesmė buvo tradicinė Gul šiandieną jau ant šieno. Giesmę pirma pagiedojo choras, paskui du posmus pakartojo su visa sale.

Šis vaikų choras visiem padarė malonų įspūdį. O kad jie visi vėliau ateitų į lietuviškus choras, kokia tai būtų pasipirtis mūsų choram!

Po choro buvo specialus gyvasis paveikslas — Betliejus, kur scenoje buvo daugybė angelikų — vaikų darželio mokiniai, pirmojo skyriaus mokiniai. Eiles deklamavo Kristina Kirkylaitė ir Kritina Česnavičiūtė.

Margaspalviai kostiumai Toliau buvo suvaidinti du

vaidinimai — Daržovių gegužinė ir Kalėdos miške.

Daržovių gegužinė — parašyta Birutės Pukelevičiūtės, parašyta eilėm, sklandžiai, reljefingai. Vaidino 5-6 skyriaus mokiniai. Čia buvo ypatingai gražūs kostiumai, padaryti išradimais ir stilingai. Pasinaudodami mikrofonu, vaikai aiškiai ir sumaniai pardavė visą gegužinę, daržovių gincą su aguona, buroko šokį ir t.t.

Antrasis vaidinimas buvo Kalėdos miške. Vaidino 7 skyriaus mokiniai. Į miško aikštę susirenka vaikai ir puošia eglutę. Susirenka ir įvairūs miško žvėreliai. Pasirodo ir Vilkas ir visus išgąsdina, bet ir jį priima švęsti Kalėdų. Ateina ir sniego senis ir pabaigoje atvažiuoja Kalėdų senis, kurio rogutes tempia stinaitės. Kalėdų senis pradeda dalyti dovanas.

Tuo baigiasi vaidinimas. Kalėdų senis toliau dalijo dovanas visiem vaikam, kas turėjo nusipirkęs bilietuką.

Vaidinimo pabaigoje mokyklos vedėjas padėkojo visiem, kurie prisidėjo prie šios eglutės surengimo. Vaidinimus režisavo Vida Jankauskienė, šokius parengė Jurgis Oniūnas, dainas Nijolė Ulėnienė. Jiem įteikta gėlių. Dekoracijas padarė Paulius Jurkus. Jam talkino Juozas Rygelis, atlikęs medžio darbus. Sustatyti padėjo p. Gurinskas ir Bill Kumet.

Po vaidinimų prasidėjo loterijos ir žaidimai. Veikė dvi loterijos, viena suaugusiems, kita vaikam. Viskas buvo išparduota, užbaigta. Kavinėje buvo užkandžiai. Buvo viskas sklandžiai ir gerai tėvų komiteto suorganizuota, vaikam ir suaugusiem buvo visko valgyti. Koridoriuje buvo knygų, rankdarbių ir lietuviškų marškinų prekyba.

-o-

Ši šventė sutraukė bene daugiausia fotografų, nes kiekviena šeima norėjo nusifotografuoti savo vaiką. Kai uždanga pakilo ir atidengė vaikų chorą, tai iš salės tik pikšėjo foto aparatai ir blykčiojo šviesos. Daugybė pradėjo eiti prie scenos, ieškoti geresnio kampo fotografavimui.

Pirmose vietose čia sėdėjo patys mažiausi. Jiem tai patiko, kiti net susėd ant grindų prie scenos, kad galėtų visa kuo g eriau pamatyti ir pasisavinti.

Sveikinimai

Pasibaigus choro giesmėm, scenoj pasirodė tėvų komiteto pirmininkas A. Vakselis. Jis pasidžiaugė, kad New York'o lietuviai taip organizuoti ir išlaiko savo lituanistinę mokyklą. Pasidžiaugė ir vaikų choru ir skatino visus paremti šią mokyklą.

Dar kalbėjo Antanas Masionis, Rytų apygardos mokyklų inspektorius. Jis palinkėjo, kad mokykla išauginų naujus lietuviškus kūrėjus. (p.j.)

Ji žavėjo III PLJ Kongreso dalyvius Pietų Amerikoje

Visi kviečiami į **ADRIANOS JOCYTĖS KONCERTĄ**

sausio 23, sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židiny

Programoj taip pat dalyvauja

New York'o lietuvių jaunimo choras, vadovaujamas JÜRATĖS VEBLAITYTĖS-LITCHFIELD

Rengia New York'o Lietuvių Jaunimo Sąjunga, talkinant N.Y. lietuvių jaunimo organizacijų jungtiniam komitetui

MALONIAI Kviečiame visus į TRADICINĮ SKAUTAMS REMTI KOMITETO RENGIAMĄ

BALIŲ

šeštadienį — sausio 29 d.
Kultūros Židinyje

Pradžią — kokteilial 7 v.v. Vakariene 8 v.v.

Nuotaikinga lengvos muzikos programa, havajietišku stiliumi išpuošta salė, gausūs šaltai ir karšti valgiai, šokiai, grojant ALEX PERRY orkestrui.

LOTERIJA: Savaitgalis dviems asmenims N.Y. kalnuose - LITO BENDROVĖS DOVANA

Stalus užsisakyti iki sausio 24 d.:

— A. Garbauskienė 516-694-2471
— R. Gudaitienė 849-4437
— V. Kirkyla 846-1764
ĮĖJIMO AUKA:
12.50 dol. asmeniui
10.00 dol. moksleiviams

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS